



URZĄD MIASTA OPOLA – BIURO URBANISTYCZNE

45-018 Opole, Pl. Wolności 7, tel. /fax: /077/ 45 11 924

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
„GOSŁAWICE VIII” W OPOLU**

Opole, maj 2023r.

SPIS TREŚCI:

1. WSTĘP	3
1.1. Podstawa formalno-prawna	3
1.2. Cel, zakres opracowania oraz powiązanie z innymi dokumentami	3
1.3. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu	6
1.4. Informacje o przyjętych założeniach i zastosowanych metodach	7
1.5. Przewidywane metody analizy skutków realizacji postanowień projektu planu.....	9
1.6. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	10
2. ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA, W TYM STANU ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH POTENCJALNYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM ORAZ JEGO ZMIAN W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTU PLANU	11
3. ANALIZA PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	20
3.1. Istniejące problemy środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektu dokumentu	20
3.2. Potencjalne zmiany środowiska w przypadku braku realizacji planu	21
3.3. Docelowy sposób zagospodarowania obszaru objętego projektem planu	22
3.4. Analiza i ocena potencjalnych znaczących oddziaływań	23
3.5. Rozwiązania mające na celu zapobieganie lub ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko ..	30
4. ZAKOŃCZENIE	32
4.1. Wnioski	32
4.2. Streszczenie w języku niespecjalistycznym	34
4.3. Trudności wynikające z niedostatków techniki lub współczesnej wiedzy napotkanych przy sporządzaniu prognozy	36
4.4. Akty prawne	36
4.5. Dokumenty wykorzystane przy sporządzaniu prognozy	37

SPIS RYSUNKÓW:

Rysunek 1. Granica projektu planu na tle jednostek planistycznych	5
---	---

SPIS TABEL:

Tabela 1 Zasoby geologiczno-gruntowe na obszarze objętym planem	11
Tabela 2 Typy klimatu na obszarze planu	12
Tabela 3 Warunki wodne na obszarze planu.....	13
Tabela 4 Wartości przyrodnicze na obszarze objętym planem.....	14
Tabela 5 Potencjalne oddziaływanie projektu planu zagospodarowania przestrzennego „Gosławice VIII” w Opolu na środowisko.....	27

Załącznik 1 Obszar objęty projektem planu, istniejące uwarunkowania oraz sposób użytkowania i stan zagospodarowania obszaru

Załącznik 2 Rodzaj potencjalnych oddziaływań będących wynikiem realizacji ustaleń projektu

1. WSTĘP

1.1. Podstawa formalno-prawna

Przedmiotem opracowania jest Prognoza oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Gostawice VIII” w Opolu.

Sporządzenie prognozy jest spełnieniem obowiązku prawnego wynikającego z *ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko [B]*, zgodnie z którą przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagane jest dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Celem Prognozy jest określenie charakteru prawdopodobnych oddziaływań na środowisko, które mogą być spowodowane realizacją nakazanych lub dopuszczonych przez plan sposobów zagospodarowania i użytkowania terenu (tzw. ustaleń planu). W Prognozie wskazuje się na charakter i zasięg potencjalnego oddziaływania, oraz wyznacza działania mające na celu zapobieganie/minimalizację potencjalnych negatywnych oddziaływań na środowisko, w tym na zdrowie ludzi.

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu planu zawiera m.in.:

- analizę i ocenę stanu środowiska,
- zestawienie aktualnie występujących problemów związanych z ochroną środowiska,
- wskazuje, co może się zdarzyć w środowisku, jeżeli ustalenia planu nie zostaną zrealizowane (wariant „0”),
- określa, jakie znaczące oddziaływania na środowisko mogą się pojawić, wtedy, gdy ustalenia planu zostaną zrealizowane,
- przedstawia jakie są środki zapobiegawcze lub ograniczające negatywne oddziaływania,
- pokazuje jak cele ochrony środowiska ustanowione na wyższych szczeblach są ujęte w niniejszej prognozie.

1.2. Cel, zakres opracowania oraz powiązanie z innymi dokumentami

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego opracowywany jest zgodnie z zapisami *ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym [A]* i w zakresie ustalonym przez *Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 17 grudnia 2021 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego [C]*.

Zgodnie z zapisami *ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym [A]* miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego sporządza się w celu ustalenia przeznaczenia terenów oraz określenia sposobów zagospodarowania i zabudowy z jednoczesnym uwzględnieniem ładu przestrzennego oraz dostosowania funkcji, struktury zabudowy i intensywności zagospodarowania do warunków przestrzennych i przyrodniczych terenu.

Ponadto, sporządzenie i uchwalenie planu pozwoli na sformułowanie szczegółowych rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych, umożliwiających jednolite kształtowanie zabudowy oraz

zagospodarowania terenów objętych opracowaniem. Plan w sposób jednoznaczny określi granice terenów oraz zasady ich ochrony. Pozwoli to na sformułowanie docelowego układu i powiązań komunikacyjnych oraz zasad obsługi terenów oraz wyposażenia w infrastrukturę techniczną.

Do sporządzenia projektu planu będącego przedmiotem niniejszej strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, przystąpiono na podstawie *Uchwały Nr LXII/1133/22 Rady Miasta Opola z dnia 27 października 2022 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego "Gosławice VIII" w Opolu*.

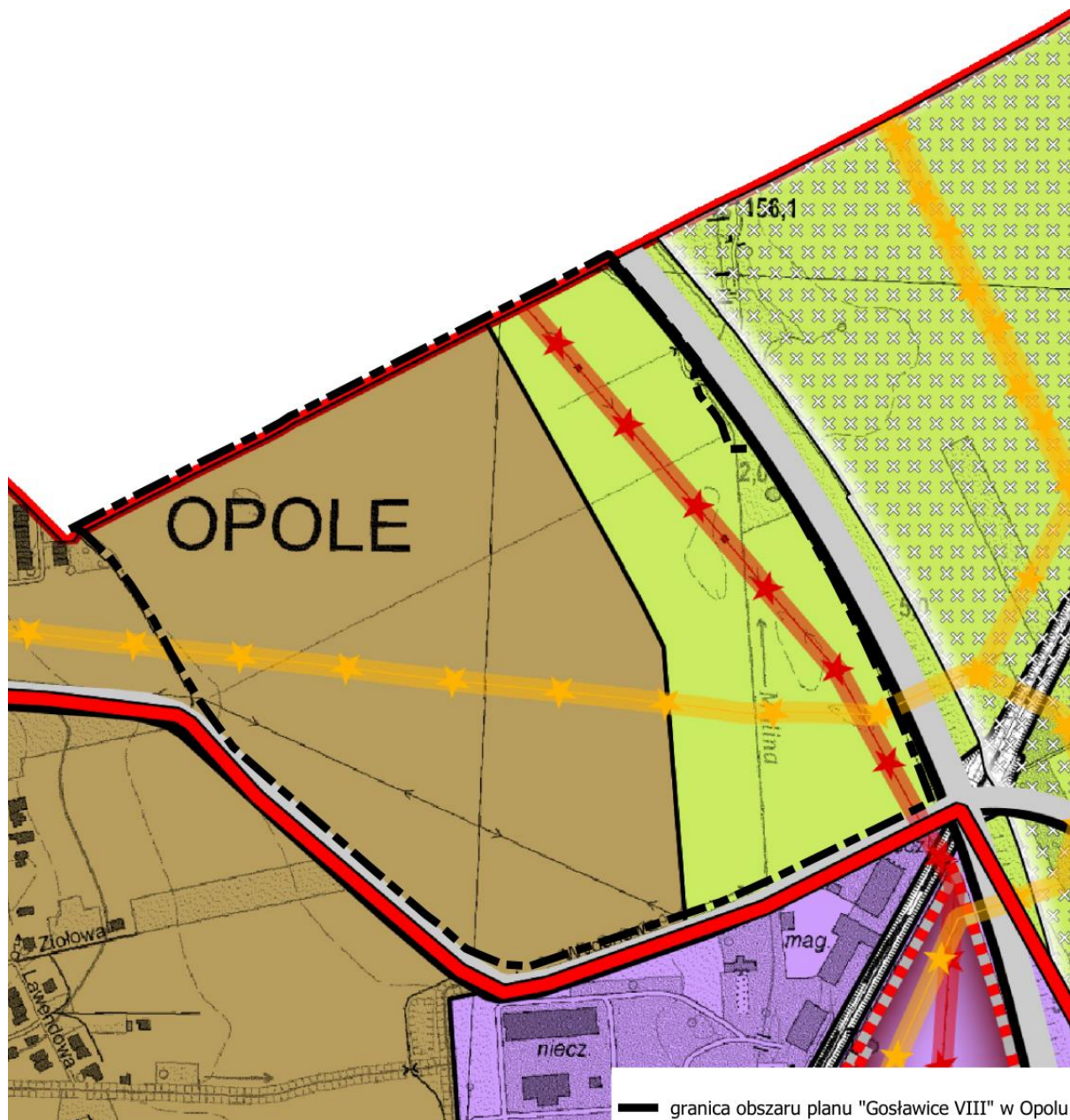
Projekt planu składa się z części tekstowej (w postaci kart terenu) oraz części rysunkowej. Każda karta terenu zawiera informacje o możliwych przeznaczeniach terenu; zasadach kształtowania zabudowy i wskaźnikach urbanistycznych, które określają sposób kształtowania zabudowy, poprzez wyznaczenie linii zabudowy, maksymalnej wysokości zabudowy, liczby kondygnacji, określenie wskaźnika intensywności zabudowy; zasadach ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego; zasadach ochrony dziedzictwa kulturowego, zabytków i kultury współczesnej; zasadach ochrony i kształtowania ładu przestrzennego; zasadach obsługi komunikacyjnej, gdzie zawarte są informacje o dostępności komunikacyjnej terenu, sposobu realizacji miejsc postojowych itp.; zasadach modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury, w tym sposobu zaopatrzenia w wodę, odbioru ścieków, odprowadzania wód opadowych, zaopatrzenia w gaz, energię cieplną, energię elektryczną, gospodarki odpadami; zasadach i warunkach scalania i podziału nieruchomości, czyli minimalnych powierzchniach wydzielanych działek, szerokości frontów itd.; tymczasowym sposobie użytkowania, a także wysokość stawki procentowej, która jest podstawą do naliczania opłaty.

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie narusza ustaleń *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Opola*. W trakcie prac nad projektem zostały uwzględnione zakazy, nakazy oraz postulaty dla poszczególnych stref zawartych w Studium (...).

Obszar objęty projektem planu położony jest na zasięgu jednostki urbanistycznej 20 – Gosławice:

- 20.1.M - strefa mieszkaniowa,
- 20.8.Z – strefa zieleni i wód powierzchniowych.

Rysunek 1. Granica projektu planu na tle jednostek planistycznych



Źródło: „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Opola”, 2018r.

Projekt planu ustala przeznaczenia dla następujących terenów oznaczonych symbolami:

- MNS – teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej szeregowej lub grupowej,
- KDD – tereny drogi dojazdowej,
- KR – teren komunikacji drogi wewnętrznej,
- IE – teren elektroenergetyki,
- RN-ZN – teren rolnictwa z zakazem zabudowy lub teren zieleni naturalnej,
- WS – teren wód powierzchniowych śródlądowych.

Głównym zadaniem opracowywanego dokumentu będzie ustalenie przeznaczeń terenów, parametrów i wskaźników urbanistycznych, zapewnienie prawidłowych rozwiązań w zakresie

odwodnienia terenu, obsługi komunikacyjnej, określenie zasad zagospodarowania, w tym wprowadzenie ograniczeń wzdłuż przebiegającej infrastruktury komunikacyjnej i technicznej.

1.3. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu

Na potrzeby Prognozy oddziaływania na środowisko przeprowadzono analizę zgodności założeń projektu planu z celami dokumentów strategicznych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym. Podstawowe cele ochrony środowiska zawarte w projekcie planu wynikają między innymi z następujących dokumentów planistycznych oraz dokumentów o charakterze strategicznym i programowym przedstawionych poniżej.

Dokumenty międzynarodowe i wspólnotowe

- Agenda 21;
- Biała Księga: Adaptacja do zmian klimatu;
- Zrównoważona Europa 2030;
- 8 Program działań na rzecz środowiska – priorytety polityki środowiskowej i klimatycznej na lata 2021–2030;
- Europejska Strategia Bioróżnorodności do 2030 r.

Dokumenty krajowe

- Strategia Rozwoju Transportu do 2020 (z perspektywą do 2030);
- Polityka ekologiczna Państwa 2030;
- Polityka Energetyczna Polski do 2030r.
- Polityka Klimatyczna Polski: Klimat dla Polski Polska dla klimatu, 1988 – 2018 – 2050;
- Krajowy Plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021 – 2030
- Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2022
- Aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych – VI AKPOŚK
- Polityka Wodna Państwa do roku 2030.

W projekcie planu uwzględniono istotne z punktu widzenia projektowanego planu cele:

- przeciwdziałanie fragmentacji przestrzeni przyrodniczej,
- wprowadzenie gospodarowania krajobrazem zgodnie z zapisami Europejskiej Konwencji Krajobrazowej,
- ochrona wód powierzchniowych i podziemnych poprzez konieczność należytego zabezpieczenia środowiska gruntowo-wodnego przed zanieczyszczeniem poprzez ujęcie, oczyszczenie i odprowadzenie ścieków, w tym ochronę środowiska wodnego,
- ochrona przed hałasem poprzez odpowiednią kwalifikację terenów,
- ochronę powietrza atmosferycznego poprzez zmniejszanie emisji z transportu i sektora komunalnego oraz gospodarczego,
- postępowanie z odpadami poprzez właściwe magazynowania i zagospodarowania odpadów oraz utrzymanie czystości i porządku,

- ochronę bioróżnorodności poprzez ustalenie określonych wskaźników zabudowy i powierzchni biologicznie czynnej.

1.4. Informacje o przyjętych założeniach i zastosowanych metodach

Prognozę oddziaływania na środowisko projektu planu opracowano na podstawie analizy informacji o istniejącym sposobie zagospodarowania, projektowanych zasadach zabudowy i zagospodarowania tzw. ustaleń zawartych w projekcie, analizy uwarunkowań środowiskowych i kulturowych oraz wymagań w stosunku do ochrony środowiska i zapobiegania szkód w środowisku. Sposób opracowania Prognozy został podporządkowany metodologii właściwej dla planowania strategicznego.

Celem niniejszej Prognozy, opracowywanej równocześnie z projektem planu jest ocena możliwych oddziaływań na środowisko, które mogą być spowodowane realizacją zabudowy i zagospodarowania terenu określonych w projekcie planu. W celu opracowania prognozy została przeprowadzona wizja lokalna na obszarze objętym planem, w ramach, którego wykonano inwentaryzację urbanistyczną z uwzględnieniem istniejącego stanu zagospodarowania przestrzennego oraz aspektów przyrodniczych. Przeanalizowano również stan środowiska pod kątem jego problemów. Analizując proponowane w planie zasady zabudowy i zagospodarowania postawiono następujące pytania, które usprawniły proces powstawania dokumentu: czy zrealizowane na podstawie planu zagospodarowanie może spowodować znaczące negatywne skutki dla poszczególnych komponentów środowiska i ludzi, jeśli tak, to jakie; czy jest to najlepsze, najbardziej racjonalne zagospodarowanie terenu w tej części miasta; jak te zmiany wpłyną na środowisko i ludzi.

Prognozę oddziaływania sporządzono z wykorzystaniem dostępnych danych tj. informacji pozostających w zasobach administracji rządowej i samorządowej, danych statystyki publicznej oraz państwowego monitoringu środowiska, a także materiałów powszechnie dostępnych, jak: programy, strategie, plany, studia. W niniejszej Prognozie uwzględniono zapisy opracowanych już Prognoz oddziaływania na środowisko sporządzonych dla terenów objętych niniejszym projektem (jeśli były opracowane).

Ponadto wykorzystano następujące dokumenty:

- Inwentaryzacja i waloryzacja przyrodnicza Opola (2001r.)
- Inwentaryzacja przyrodnicza Miasta Opole, aktualizacja (2017r.)
- Dokumentacja „Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe dla miasta Opola, (2015r.)
- Opracowanie Ekofizjograficzne Podstawowe dla terenów włączonych do dotychczasowego obszaru Miasta Opola (2017r.)
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Opola (*Uchwała Nr LXVI/1248/18 Rady Miasta Opola z dnia 5 lipca 2018 r.*),
- *Uchwała Nr XXXVIII/754/21 Rady Miasta Opola z dnia 25 marca 2021r.* w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Gosławice VIII” w Opolu,
- Programu Ochrony Środowiska przed hałasem wraz z mapą akustyczną,
- Programu Gospodarki Niskoemisyjnej Dla Miasta Opola (*Uchwała Nr XXIX/592/20 Rady Miasta Opola z dnia 27 sierpnia 2020 r. zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia „Planu gospodarki*

niskoemisyjnej dla miasta Opola”),

- Programu ochrony powietrza dla województwa opolskiego (*Uchwała Nr XX/193/2020 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 28 lipca 2020 r. w sprawie przyjęcia „Programu ochrony powietrza dla województwa opolskiego”*),
- Plan adaptacji Miasta Opola do zmian klimatu do roku 2030” (*Uchwała Nr VII/124/19 Rady Miasta Opola w dniu 28 marca 2019 r.*),
- ortofotomapy Opola wykonanej w 2019/2020 r.

Porównując projektowane w planie zasady zabudowy i zagospodarowania z analizą stanu środowiska, posłużono się, zmodyfikowaną na potrzeby opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego **metodą oceny wpływu zamierzonego zagospodarowania na środowisko**. W przedmiotowej analizie wykorzystano macierz interakcji, metodę indukcyjno-opisową oraz metodę analogii do oceny oddziaływań o podobnej specyfice (podobnej funkcji, zabudowie i zagospodarowaniu). W macierzy zaproponowanej w niniejszej prognozie (Tabela 5), oceniano wpływ wszystkich przeznaczeń terenu na poszczególne komponenty środowiska tj. powierzchnię ziemi, zasoby naturalne, wody powierzchniowe i podziemne, klimat lokalny, powietrze atmosferyczne, klimat akustyczny, faunę i florę, formy chronione, krajobraz, ludzi, zabytki i dobra materialne, powiązania zewnętrzne.

Poszczególnym oddziaływaniom przyporządkowano wagi w skali **od 3 do -3**, gdzie interpretacja jest następująca:

- **waga 3** – oddziaływanie bardzo korzystne dla środowiska,
- **waga 2** – oddziaływanie korzystne o widocznych zmianach w środowisku,
- **waga 1** – oddziaływanie korzystne nie powodujące zmian w środowisku,
- **waga 0** – oddziaływanie obojętne,
- **waga - 1** – oddziaływanie niekorzystne nie powodujące widocznych zmian w środowisku,
- **waga - 2** – oddziaływanie niekorzystne o widocznych zmianach w środowisku,
- **waga - 3** – oddziaływanie bardzo niekorzystne dla środowiska.

Ocena ogólna oddziaływania – średnia arytmetyczna z oceny poszczególnych komponentów dla projektowanego przeznaczenia pozwoliła określić:

- które ustalenia planu cechują się korzystnym, obojętnym lub niekorzystnym oddziaływaniem na środowisko,
- które komponenty środowiska będą objęte najbardziej korzystnym wpływem, które komponenty środowiska będą najbardziej narażone na niekorzystne oddziaływania, a na które brak jakiegokolwiek oddziaływania,
- które ustalenia planu mogą mieć oddziaływania o charakterze znaczącym (waga -2 i -3),
- jaki jest ogólny wpływ realizacji ustaleń planu na środowisko.

Oceniając wpływ ustaleń planu na poszczególne komponenty środowiska skonstruowano tabelę (Tabela 6), w której oceniano rodzaje oddziaływań:

- korzystne/obojętne/niekorzystne,

- chwilowe/stałe,
- krótkoterminowe/długoterminowe,
- bezpośrednie/pośrednie.

Projektowane w planie zasady zabudowy i zagospodarowania przeanalizowano pod kątem występowania w katalogu przedsięwzięć zawartych w *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko [H]*. Na tej podstawie wskazano zagospodarowanie, którego realizacji i eksploatacja może znacząco oddziaływać na środowisko, w tym zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko (jeśli takie mogłoby wystąpić).

Ponadto przeprowadzono symulację wariantu „0” (**za wariant „zerowy” przyjęto taki stan zabudowy i zagospodarowania, jaki występuje na terenie obecnie – zagospodarowanie zrealizowane na podstawie dotychczas obowiązujących decyzji administracyjnych**).

Zakres przedmiotowy Prognozy został dostosowany do skali planu oraz stopnia jego szczegółowości i precyzji jego ustaleń. Jest on zgodny z wymogami określonymi w art. 51 ust. 2 oraz art. 52 ust. 1 i 2 ww. ustawy i został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Opolu oraz Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Opolu.

1.5. Przewidywane metody analizy skutków realizacji postanowień projektu planu

W ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko zgodnie z art. 55 ust. 5 *Ustawy o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko [B]* Prezydent Miasta zobowiązany jest do prowadzenia monitoringu skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu. Monitorowanie skutków wdrożenia form zagospodarowania proponowanych w planie jest skomplikowanym procesem, szczególnie w krótkim przedziale czasowym, ponieważ dopiero w dłuższej perspektywie zmiany w zagospodarowaniu mogą być zauważalne. Narzędziami, przydatnymi w tej analizie powinny być:

- wskaźniki dotyczące zmian w powierzchni zajętej przez poszczególne formy zagospodarowania przestrzeni,
- liczba wydawanych pozwoleń na budowę obiektów o różnym przeznaczeniu,
- liczba nowo wznoszonych budynków,
- powierzchnia terenów przeznaczonych na przestrzenie publiczne w tym głównie służące rekreacji np. tereny zieleni, tereny usług sportu i rekreacji itp.,
- liczba posadzonych/usuniętych drzew i krzewów,
- wskaźniki dotyczące jakości powietrza i poziomu hałasu.

Pojawienie się jakichkolwiek niezgodności powinno skutkować podjęciem stosownych działań mających na celu wyegzekwowanie od właścicieli lub zarządców uciążliwych obiektów oraz dostosowanie się do norm środowiskowych.

Dodatkowo zgodnie z wymogiem art. 55 ust. 3 pkt. 5 *ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko [B]*, po uchwaleniu planu dołącza się do niego pisemne podsumowanie zawierające m.in. propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu. System monitoringu powinien być tak zaplanowany, aby pozwolić na kontrolę zmian zachodzących w środowisku spowodowanych realizacją ustaleń planu.

System oceny skutków realizacji projektu planu powinien być oparty na odpowiednio dobranych wskaźnikach presji, stanu i reakcji. Monitoring może być prowadzony w oparciu o wydane decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach, decyzje o pozwoleniu na budowę, zgłoszenia budowlane, przeglądy ekologiczne, inne decyzje administracyjne itp. Prezydent Miasta Opola może występować o przedłożenie wyników monitoringu prowadzonego przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska, Generalnego Inspektora Ochrony Środowiska, Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych, Wojewodę, Starostę, a także korzystać z rejestru wydanych decyzji, będących w zasobie gminnym/ powiatowym. Zgodnie z obowiązującymi przepisami *Ustawy Prawo ochrony środowiska [J]*, a także *Ustawy o zmianie ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska oraz niektórych innych ustaw [K]*, monitoring jakości powietrza, wód, gleb i ziemi oraz poziomu hałasu i pól elektromagnetycznych realizowany jest przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (poprzez Wydział Monitoringu Środowiska w Opolu), przez Starostę lub podmiot gospodarczy. Dokonując analizy i oceny stanu poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska lub innych dostępnych źródeł należy pamiętać, że muszą się one odnosić do obszaru objętego projektem planu.

1.6. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Realizacja zapisów planu nie będzie implikować transgranicznych oddziaływań na środowisko, ponieważ Opole leży w odległości około 50 km, od najbliższej granicy państwa z Republiką Czeską, a skala przedsięwzięć związana z realizacją ustaleń projektowanego planu będzie mieć charakter lokalny i ewentualne oddziaływanie tych przedsięwzięć zamkną się w granicach gminy.

2. ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA, W TYM STANU ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH POTENCJALNYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM ORAZ JEGO ZMIAN W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTU PLANU

2.1. Ogólna charakterystyka fizjograficzna terenu

2.1.1. Położenie administracyjne i fizyczno- geograficzne

Obszar objęty projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Gosławice VIII” zlokalizowany jest we wschodniej części miasta, w sąsiedztwie obwodnicy północnej, centrum handlowego „Turawa Park” i osiedla mieszkaniowego usytuowanego w Zawadzie (gmina Turawa). Obecnie jest to obszar częściowo zabudowany (zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna wzdłuż ulicy Rzeczej), a częściowo użytkowany jako tereny rolnicze. Przez obszar objęty analizą przepływa ciek naturalny – Malina. Przebiegają tu również elementy infrastruktury technicznej tj. linie elektroenergetyczne oraz gazociąg.

Granice obszaru objętego planem stanowią: od północnego wschodu: obwodnica północna, od południowego wschodu: ulica Wygonowa, od południowego zachodu: ulica Wiedeńska i Wygonowa, od północnego zachodu: granica administracyjna Opola wzdłuż ulicy Rzeczej.

Pod względem regionalizacji fizyczno-geograficznej Polski J. Kondrackiego, obszar opracowania położony jest w obrębie podprovincji Niziny Środkowopolskie, w makroregionie Niziny Śląskiej, w obrębie mezoregionu Pradolina Wrocławska.

2.1.2. Budowa geologiczna, ukształtowanie terenu oraz sposób użytkowania terenu

Zgodnie z *Mapą geologiczno-gruntową* obszar objęty planem nie jest zróżnicowany litologicznie. Poniżej zestawienie występujących na analizowanym obszarze utworów geologicznych i ich wieku. Dla każdej warstwy uwzględniono również ocenę przydatności do zabudowy. Obszar objęty planem niemal w całości pokrywają piaski różnoziarniste, pospółki i żwiry (Q_h), lokalnie występują same piaski różnoziarniste ($fQp4$).

Tabela 1 Zasoby geologiczno-gruntowe na obszarze objętym planem

Litologia	Wiek [symbol]	Wiek [nazwa]	Ocena przydatności do zabudowy
Piaski różnoziarniste, pospółki i żwiry	Q_h	Czwartorzęd -holocen	Przeważająca część obszaru objętego planem. Grunty mało i równomiernie ściśliwe o dobrych własnościach jako podłoże dla posadowień bezpośrednich budowli. Mogą przenosić obciążenia do 200 kPa.
Piaski różnoziarniste	$fQp4$	Czwartorzęd -placjstocen	Fragment terenu w części zachodniej obszaru objętego planem. Grunty mało i równomiernie ściśliwe o bardzo dobrych własnościach jako podłoże dla posadowień bez pośrednich budowli. Mogą przenosić obciążenia do 250 kPa.

Źródło: „Opracowanie Ekofizjograficzne Podstawowe dla Miasta Opola”, 2015r.

Zgodnie z *Mapą rzeźby terenu* niemal całość obszaru planu znajduje się w zasięgu **występowania form akumulacji rzecznej (oznaczenie Db), stanowiące doliny mniejszych rzek (dolina Maliny - DbM)**. Jest to forma płaskodenna, o prostoliniowym przebiegu i zróżnicowanych

szerokościach. W przypadku Maliny szerokość dochodzi do 700 m, ponieważ wykorzystuje on w swoim przebiegu dawną pradolinę z okresu zlodowacenia północnopolskiego. Deniwelacja terenu w obrębie dolinek nieznaczna, nie przekraczająca kilku metrów.

Obszar opracowania zajmuje powierzchnię prawie 32 ha. W strukturze użytkowania występują: głównie grunty orne (R), lokalnie: łąki (Ł), grunty zabudowane (B), tereny pod drogami (dr), rowy melioracyjne i tereny pod wodami (W, Wp).

Aktualny stan zagospodarowania i zabudowania obszaru oraz uwarunkowania środowiskowe zostały przedstawione na **Załączniku 1**.

2.1.3. Gleby

Zgodnie z „*Mapą warunków glebowych*” na obszarze objętym projektem planu występują głównie mady rzeczne. Na pozostałym obszarze występują czarne ziemie (niewielki fragment powierzchni), tereny zabudowane, drogi i wody powierzchniowe.

2.1.4. Klimat

Klimat lokalny kształtowany jest przez zespół warunków naturalnych, obejmujących m.in. rzeźbę terenu, pokrycie terenu, głębokość wód gruntowych, ilość i wielkość cieków wodnych, rodzaj gruntów.

Zgodnie z „*Mapą warunków klimatycznych*” na przeważającym obszarze objętym planem występują mniej korzystne warunki klimatu lokalnego.

Tabela 2 Typy klimatu na obszarze planu

Oznaczenie	Ocena przydatności do zabudowy
Ila	<p>Przeważający obszar objęty planem.</p> <p>Tereny o obniżonych warunkach klimatu lokalnego, występujące w obrębie teras zalewowych doliny Odry. Cechują się przeciętnymi i warunkami usłonecznienia, gorszymi warunkami w zakresie termiki i wilgotności. Stosunkowo płytki poziom występowaniem wód gruntowych skutkuje zwiększoną wilgotnością względną, częstotliwością zalegania zimnego i wilgotnego powietrza, przygruntowych przymrozków i zamgleń, szczególnie w okresach występowania inwersji, bezchmurnych i bezwietrznych nocy. Okresowo i lokalnie występująca stagnacja wychłodzonego i wilgotnego powietrza pogarsza na ogół warunki przewietrzania. Tereny możliwe do zainwestowania.</p>
Ic	<p>Niewielki pas terenu przy zachodniej granicy planu.</p> <p>Na przeważającej części obszaru objętego planem. Tereny o korzystnych warunkach klimatu lokalnego, charakterystyczne dla terenów płaskich i lekko falistych. Cechują się nieznacznie gorszymi niż w Ia warunkami usłonecznienia, przy utrzymaniu korzystnych warunkach nawietrzania, przewietrzania i termiki powietrza. Warunki wilgotnościowe z uwag i na głęboki poziom zalegania wód gruntowych korzystne, na ogół - poza lokalnymi obniżeniami - nie występują warunki dla stagnacji chłodnego powietrza i zamgleń. Tereny wskazane dla lokalizacji wszelkiego typu zabudowy oraz upraw rolnych.</p>

Źródło: „*Opracowanie Ekofizjograficzne Podstawowe dla Miasta Opoli*”, 2015r.

2.1.5. Hydrografia

Zgodnie z „*Mapą stref wodnych*” obszar objęty planem zlokalizowany jest w zasięgu występowania wód w utworach przepuszczalnych (IIIA, IIIB i IIIC). Woda gruntowa występuje w piaskach i żwirach dolin rzecznych, tarasów plejstoceńskich oraz na wysoczyźnie okalającej Garb

Górnokredowy Groszowicko-Opolski. Miąższość utworów przepuszczalnych wynosi od kilku do kilkunastu metrów. Zwierciadło wody na większości obszarów jest swobodne. Lokalnie występuje zwierciadło napięte powiązane jest z występowaniem przewarstwień gruntów słabo przepuszczalnych w nakładzie.

Tabela 3 Warunki wodne na obszarze planu

Strefa	Ogólna charakterystyka	Ocena warunków wodnych
IIIA	Woda gruntowa w utworach piaszczysto-żwirowych wodnolodowcowych i tarasów rzecznych na głębokości poniżej 2 m ppt. Występuje w zachodnim pasie obszaru planu. Obejmuje część terenów zabudowanych.	Warunki wodne dla lokalizacji zabudowy poza obszarami dolin cieków są korzystne.
IIIB	Woda gruntowa w utworach piaszczysto-żwirowych tarasów rzecznych Odry i jej dopływów w strefie głębokości 1,0-2,0 m ppt. Występuje w środkowym pasie obszaru planu. Obejmuje część terenów zabudowanych.	Warunki dla lokalizacji zabudowy podpiwniczonej niekorzystne. Preferowana lokalizacji obiektów niepodpiwniczonych.
IIIC	Woda gruntowa w utworach piaszczysto-żwirowych tarasów zalewowych Odry i jej dopływów oraz lokalnych obniżeniach w strefie głębokości do 1,0 m ppt. Tereny okresowo podtapiane. Występuje we wschodnim pasie obszaru planu.	Warunki dla zabudowy niekorzystne. W obszarze tarasów prawobrzeżnych dopływów Odry -Malina możliwa jest lokalizacja obiektów niepodpiwniczonych po podniesieniu powierzchni terenu nasypem.

Źródło: „Opracowanie Ekofizjograficzne Podstawowe dla Miasta Opola”, 2015r.

Na obszarze planu występuje ciek Malina, stanowiąca dopływ Swornicy. Spływ wody z terenu następuje w kierunku północno-wschodnim do Maliny.

Obszar objęty planem znajduje się w zasięgu występowania struktur wodonośnych gromadzących wodę w ośrodku porowo-szczelinowym tj. Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 333 Zbiornik Opole – Zawadzkie, nr 334 Dolina Kopalna rzeki Mała Panew (W), nr 335 Zbiornik Krapkowice-Strzelce Opolskie oraz ośrodku porowo-szczelinowym Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 336 Niecka Opolska (niewielki fragment w zachodniej części obszaru).

2.1.6. Uwarunkowania przyrodnicze i krajobrazowe

Zgodnie z „Mapą siedlisk i warunków przyrodniczych” obszar objęty projektem planu dominują siedliska związane z użytkami zielonymi - kompleks użytków zielonych średnich [2z], niewielkie powierzchnie zajmuje kompleks żytni bardzo dobry i dobry [5 i 6], a także tereny zurbanizowane.

Poniżej zestawiono charakterystykę siedlisk występujących na analizowanym obszarze, a także ocenę przydatności do zabudowy oraz zalecenia do planów miejscowych. W momencie opracowywania „Opracowania ekofizjograficznego” tereny wzdłuż ul. Rzecznej nie były zabudowę, w związku z czym uwzględniono zmianę sposobu użytkowania i przyjęto tereny zainwestowane o luźnej zabudowie.

Tabela 4 Wartości przyrodnicze na obszarze objętym planem

Typy siedlisk i ich charakterystyka	Powiązania z innymi cechami środowiska	Ocena przydatności oraz zalecenia do planu
<p>Kompleks żytni bardzo dobry (pszenno-żytni) Są to siedliska, w których skład wchodzi najlepsze gleby lekkie wytworzone najczęściej z piasków glin ilastych zalegających na zwięźlejszych podłożach. Mają dobrze wykształcony poziom próchniczny, dobrą strukturę oraz właściwe stosunki wodne. Przydatność rolnicza tego kompleksu jest bardzo elastyczna. W warunkach dobrego nawożenia i prawidłowej uprawy gleby utrzymuje cechy wysokiej kultury rolnej, zbliżonej do kompleksów pszennych.</p>	<p>Siedliska terenów płaskich lub obniżen w zasięgu aluwialnych den dolinnych (małych rzek i cieków) oraz starszych, piaszczysto - żwirowych tarasów akumulacyjnych z glebami w typie mad powstałych z piasków gliniastych lekkich lub mocnych podścielonych piaskami lub żwirami, wyjątkowo siedliska różnie nachylonych z boczny na utworach garbu górno- kredowego, z glebami w postaci czarnych ziem właściwych lub czarnych ziem zdegradowanych powstałych z piasków gliniastych lekkich lub mocnych (marglistych) podścielonych zwykle glinami lekkimi i wyjątkowo ilami. Na siedliskach utrzymuje się stale optymalny poziom wód gruntowych (średnio 1-2 m ppt, lokalnie głębiej), tylko bardzo rzadko i przejściowo siedliska mogą być nadmiernie uwilgotnione lub przesuszone.</p>	<p>Niewielkie powierzchnie w północno-wschodniej części planu. Kompleks obejmuje obszary o dużej przydatności rolniczej, o elastycznych, lecz zwykle znacznych wartościach użytkowych, łatwych do poprawy przy odpowiednich zabiegach agrotechnicznych. Wskazane jest utrzymanie obszarów w użytkowaniu rolnym. Ewentualne przeznaczenie pod inne formy użytkowania powinny uwzględniać przyrodniczą wartość siedliska i/lub klasyfikację bonitacyjną gleb.</p>
<p><i>Kompleks żytni dobry</i> Obejmuje tereny, w obrębie których gleby wyróżniają się lżejszym składem mechanicznym i mniejszą urodzajnością od zaliczanych do kompleksu żytniego bardzo dobrego. Wykazują one znaczną wrażliwość na suszę w różnych okresach sezonu wegetacyjnego i mniejszą zawartość składników pokarmowych dla roślin, najczęściej są głęboko wylugowane i zakwaszone. Wartość użytkowa jest w dużym stopniu uzależniona od ilości i rozkładu opadów atmosferycznych.</p>	<p>Siedliska terenów o różnym stopniu nachylenia w obrębie aluwialnych den dolinnych z glebami w typie mad, a także siedliska starszych tarasów akumulacyjnych, ewentualnie fluwiogłacialnych - piaszczysto - żwirowych wysoczyzn, z glebami w typie gleb brunatnych właściwych bądź wylugowanych, czarnych ziem zdegradowanych i gleb biellicowych. Wszystkie gleby powstały z piasków gliniastych i lekkich podścielonych utworami przepuszczalnymi, tj. różnoziarnistymi piaskami i żwirami, wyjątkowo tylko glinami. Siedliska odznaczają się albo optymalnym poziomem wody gruntowej 1-2m ppt lokalnie płycej) lub też są okresowo nadmiernie suche (poniżej 2m ppt), zwłaszcza gleby biellicowe i brunatne wylugowane.</p>	<p>Niewielkie powierzchnie w środkowej części planu. W skład kompleksu wchodzi obszary o średniej przydatności rolniczej, stosunkowo łatwe do uprawy lecz wymagające stosowania dużych dawek nawozów organicznych dla podniesienia plonów. Zalecane jest utrzymanie użytkowania rolnego. Ewentualne przeznaczenie pod inne formy użytkowania powinny uwzględniać przyrodniczą wartość siedliska i/lub klasyfikację bonitacyjną gleb.</p>
<p><i>Kompleks użytków zielonych średnich</i> W skład kompleksu wchodzi łąki i pastwiska na glebach mających gorsze [jednakże jeszcze stosunkowo dobre] właściwości fizyczne i chemiczne lub gorsze warunki fizjograficzne od kompleksu użytków zielonych bardzo dobrych i dobrych. Najczęściej stosunki wodne nie są w pełni uregulowane są albo okresowo za suche lub też okresowo nadmiernie wilgotne. Są to kompleksy odpowiednie dla łąk przeważnie dwukośnych, zwykle dogodne w uprawie o ewentualnie utrudnionym użytkowaniu ze względu na uwarunkowania lokalne.</p>	<p>Siedliska aluwialnych lub aluwialno-deluwialnych den dolinnych, w mniejszym stopniu starszych, piaszczysto-żwirowych tarasów akumulacyjnych, z przewagą gleb w typie mad wytworzonych z różnych utworów gliniastych podścielonych piaskami, żwirami, ilami bądź pyłami. Lokalnie występują gleby w typie czarnych ziem powstałych z piasków gliniastych lekkich na piaskach luźnych i słabo gliniastych lub gleby murszaste wytworzone z piasków słabo gliniastych na piaskach luźnych na siedliskach najczęściej kształtuje się optymalny poziom wód gruntowych z możliwością znaczących wahań tych wód. W dolinach mogą podlegać okresowym zalewom rzeczny. Rzeźba terenu zwykle płaska jednak z możliwością występowania lokalnych zagłębień, korzeni, krzaków, kamieni itp.</p>	<p>Przeważający obszar objęty planem. Częściowo zajęty na zabudowę niskiej intensywności wzdłuż ulicy Rzecznej. Jest to kompleks o średniej przydatności użytkowej, dla którego wskazane jest utrzymanie w systemie trwałych użytków zielonych, z zakazem zajmowania łąk na rzecz gruntów ornych i z ewentualnym przywróceniem użytków zielonych w przypadku obecnego zajęcia siedlisk przez grunty orne.</p>

<p><i>Tereny zainwestowane o zabudowie luźnej.</i> Głównie jedno-rodzinnej, odznaczające się różnym stopniem przekształcenia siedlisk naturalnych, posiadające pewną wartość użytkową dla upraw działkowych i ogrodowych.</p>	<p>Wszystkie obszary odznaczają się znaczną dewastacją i degradacją środowiska przyrodniczego w zakresie wszystkich jego komponentów. Zmiany środowiskowe są nieodwracalne, bardzo niski jest potencjał regeneracyjny, dewastacja spowodowała przerwanie naturalnych powiązań funkcjonalno-przestrzennych między poszczególnymi komponentami.</p>	<p>Obszar wzdłuż ul. Rzecznej. Na terenach zabudowanych konieczne wprowadzenie enklaw przyrodniczych rewitalizujących przestrzeń. Wszelkie formy zainwestowania powinny uwzględniać zachowanie elementów zieleni wysokiej, przy czym należy uwzględnić możliwość dopuszczenia cieć pielęgnacyjnych i usuwania drzew, które zagrażają bezpieczeństwu ludzi lub mienia w istniejących obiektach budowlanych i które zagrażają bezpieczeństwu ruchu drogowego.</p>
---	---	--

Źródło: „Opracowanie Ekofizjograficzne Podstawowe dla Miasta Opolu”, 2015r.

Zgodnie z „Inwentaryzacją przyrodniczą Miasta Opole” (2015r.) oraz „Aktualizacją Inwentaryzacji przyrodniczej Miasta Opole” (2017r.) w granicach obszaru objętego planem oraz w bezpośrednim sąsiedztwie znajdują się:

- korytarz ekologiczny „Dolina Maliny” – przecina obszar objęty planem, wzdłuż cieku Malina;
- węzeł ekologiczny „Łąki w dolinie Swornicy” – na wschód od obszaru planu, poza granicami planu;
- stanowiska roślin naczyniowych: m.in. kukulka (storczyk) szerokolistna *Dactylorhiza majalis*, centuria pospolita *Centaurium erythraea Rafn*, miłek letni *Adonis aestivalis* – na wschód od obszaru planu, poza granicami planu;
- siedlisko przyrodnicze m.in.: czerwończyk nieparek *Lycaena dispar* – na całym obszarze planu;
- siedliska przyrodnicze m.in. 6510 - Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) – głównie w dolinie Maliny – na wschód od obszaru planu, poza granicami planu.

2.1.7. Zielen miejska

Jakość życia mieszkańców, krajobraz i atrakcyjność miasta zależy w dużej mierze od właściwie ukształtowanej i utrzymywanej struktury zieleni miasta, jako składowej zasobów środowiska przyrodniczego. Za priorytetowe kierunki kształtowania terenów zieleni w Opolu uznaje się przede wszystkim utworzenie spójnego systemu przyrodniczego miasta, który zapewni połączenie z terenami zieleni otaczającymi miasto. Aktualny układ terenów zieleni w mieście tworzą pasy zieleni w układzie południkowym zachowane na bazie istniejących cieków wodnych (Odra, Prószkowski Potok, Malina) oraz równoleżnikowym (Mała Panew, Swornica) oraz samodzielne (punktowe) tereny zieleni w formie zwartych kompleksów leśnych w rejonie Grudzie i Maliny, we Wrzosek, w Świerklach oraz niewielkie rozproszone fragmenty lasów, użytków zielonych, terenów wokół byłych wyrobisk poeksploatacyjnych, starorzeczy, terenów ogrodów działkowych, parków, zieleńców i skwerów, zieleni cmentarnej, a także zieleni osiedlowej. Układ terenów zieleni miasta nie tworzy spójnego systemu, brakuje powiązań przestrzennych pomiędzy poszczególnymi elementami oraz spójnej koncepcji rozwoju. Studium wskazuje na potrzebę tworzenia struktur zielonych pierścieni tzw.

„Green Belt” dla obszarów funkcjonalnych/ obszaru metropolitalnego. Idea „Green Belt” dotyczy pasa terenów otaczających miasto składający się głównie z lasów, użytków zielonych oraz dolin rzecznych, mający na celu kontrolowanie rozrostu miasta oraz ochronę terenów podmiejskich. W ramach koncepcji „green belt” wyróżnia się strukturę zielonych klinów „green wedges” czyli układ pasm terenów otwartych, który wnika z obszaru funkcjonalnego w głąb intensywnie zabudowanego centrum miasta. Zielone kliny spełniają przede wszystkim funkcję przyrodniczą (wpływają na klimat miasta, cyrkulację powietrza, jak również na zachowanie siedlisk przyrodniczych), strukturotwórczą (ograniczają rozwój rozpraszania zabudowy), społeczno-rekreacyjną (stanowią miejsca do wypoczynku), a także krajobrazową (poprawiają estetykę obszaru). Koncepcja systemu zieleni Miasta Opola zakłada stworzenie systemu klinów. Jednocześnie idea zakłada utworzenie zielonego pierścienia na zewnątrz miasta zapewniającego powiązanie przestrzenne pomiędzy klinami. Koncepcja systemu opiera się o powiązania ekologiczne pomiędzy ważnymi obszarami przyrodniczymi wewnątrz miasta oraz wynika z uwarunkowań zewnętrznych. Głównym klinem stanowiącym szkielet systemu zieleni Opola stanowi rzeka Odra. Uzupełnieniem są kliny obejmujące głównie tereny lasów, łąk, pastwisk, terenów pól uprawnych, ale również doliny mniejszych cieków. Istotą wdrażania systemu w mieście będzie utworzenie powiązań przestrzennych pomiędzy terenami zieleni naturalnej, a zielenią urządzoną poprzez wprowadzenie klinów zieleni do wnętrza miasta. Kliny systemu ekologicznego uwzględniają kierunki wiatru i stanowią będą korytarze przewietrzania miasta.

2.1.8. Walory kulturowe i zabytkowe

W obrębie obszaru objętego planem nie są zlokalizowane zabytki nieruchome (tj. dzieła architektury i budownictwa) lub stanowiska archeologiczne.

2.1.9. Stan i źródła zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego

Emisja zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego w rejonie opracowania nie ma charakteru zorganizowanego. Obszar planu na przeważającej części jest użytkowany rolniczo. Emisja do powietrza może zatem być związana z pracą maszyn rolniczych, w postaci gazów i pyłów do powietrza oraz pylenia z pól np. w trakcie żniw. Niniejsza emisja ma charakter krótkoterminowy. Uciążliwość odorową dla okolicznych mieszkańców mogą stwarzać nawożenie pól, również o charakterze krótkoterminowym.

Na jakość powietrza atmosferycznego w rejonie opracowania może mieć wpływ emisja niezorganizowana, wywołana ruchem komunikacyjnym. Lokalne pogorszenie warunków klimatu lokalnego i higieny atmosfery występować może w wyniku napływu zanieczyszczeń z terenów dróg, najbardziej obciążonych ruchem pojazdów mechanicznych. Źródłem emisji w rejonie planu są: Obwodnica Północna i ul. W Witosza.

Emisja zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego w rejonie opracowania nie ma charakteru zorganizowanego. Nie są tu zlokalizowane istotne źródła emisji zanieczyszczeń do powietrza. W sąsiedztwie obszaru planu zlokalizowane są następujące zakłady : ANIMEX Foods Sp. z o.o sp. k zajmująca się przetwarzaniem i konserwowaniem mięsa, PPHU „Sever” zajmująca się produkcją odzieży roboczej, EIS Textiles Limited zajmujący się sprzedażą odzieży detalicznie.

Zawraca się uwagę na okresową uciążliwość zapachową związaną z przetwórstwem mięsa ANIMEX Foods Sp. z o.o sp. k.

Emisja związana z ogrzewaniem gospodarstw domowych lub niewielkich punktów usługowych lub handlowych w sektorze komunalno- bytowym (tzw. emisja powierzchniowa) ma charakter marginalny, głównie napływowy. Większość zabudowań podłączona jest do sieci gazowej i wykorzystuje gaz do ogrzewania domów.

Na podstawie analiz przeprowadzonych na potrzeby „Planu gospodarki niskoemisyjnej” w obrębie Gosławice wg roku bazowego 2016 korzystano z sieci ciepłowniczej, poza tym największe zużycie nośnika ciepła dotyczyło węgla, drewna, mniej zużywany był gaz, energia i olej opałowy. Obecnie te proporcje uległy zmianie.

Zgodnie z „Programem ochrony powietrza dla województwa opolskiego” na podstawie oceny jakości powietrza za rok 2018 dla strefy miasto Opole wskazano na przekroczenia 24-godzinnego stężenia PM10 oraz stężenia średniorocznego B(a)P.

Na obszarze opracowania nie zlokalizowano stacji pomiarowych Państwowego Monitoringu Środowiska służącej do monitoringu powietrza. Zgodnie z klasyfikacją stref, obszar objęty projektem planu znajduje się w strefie miasto Opole. W strefie, w roku kalendarzowym 2021r. odnotowano przekroczenia poziomów dopuszczalnych następujących substancji. tj. benzo(a)pirenu w pyłe PM10 – średnia roczna, ozonu – średnia 8-godzinna. Wartości dopuszczalne substancji w powietrzu określa *Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu [D]*.

Pomiary PM10 w 2021 roku opierają się o dwa punkty monitoringowe zlokalizowane na ul. Koszyka. Pomiary wskazują na wartości średnioroczne $23\mu\text{g}/\text{m}^3$ na stacji przy ul. Koszyka. Średnioroczne wyniki uzyskane z pomiarów nie wskazują na przekroczenie wartości dopuszczalnej $40\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Pomiar pyłu PM2,5 w 2021 roku prowadzony był na stacji przy ul. Koszyka i na os. Armii Krajowej. Wyniki wskazują na wartość średnioroczną $16\mu\text{g}/\text{m}^3$ na stacji przy ul. Koszyka, z kolei $19\mu\text{g}/\text{m}^3$ na osiedlu Armii Krajowej. Poziom dopuszczalny dla pyłu zawieszonego PM2,5 - $20\mu\text{g}/\text{m}^3$ ustalony został do osiągnięcia do dnia 1 stycznia 2020 r. (faza II). Wartość uzyskana na stacji przy ul. Koszyka oraz na os. Armii Krajowej po roku 2020 jest mniejsza niż poziom dopuszczalny dla pyłu zawieszonego PM2,5.

Benzo(a)piren w 2021 roku była substancją nie badaną na stacji w Opolu.

Podsumowując badania, nie można jednoznacznie stwierdzić jaki jest stan powietrza na obszarze objętym planem, gdyż nie wyznaczono punktów pomiarowych na obszarze planu lub w najbliższej okolicy. Zanieczyszczenia mają możliwość rozprzestrzeniania się. Ponadto emisja może mieć również charakter napływowy. Ocenia się zatem, że wyniki pomiarów są niemiarodajne, aby jednoznacznie ocenić jakość powietrza na obszarze planu. Wyniki stanu powietrza są danymi dostarczonymi z modelu opierającego się o wyniki z dwóch stacji monitorujących, nie są to zatem bezpośrednie pomiary.

Monitoring wspomagający ocenę jakości powietrza na terenie miasta dokonywany jest za pomocą czujników Airly. Czujniki Airly to niewielkie urządzenia, które mierzą poziom zanieczyszczenia powietrza na zewnątrz. Sensory odczytują w czasie rzeczywistym serię parametrów na temat

aktualnego powietrza w lokalizacji, w której są umieszczone. Na terenie miasta zlokalizowane jest 40 czujników, umieszczonych zwykle na budynkach użyteczności publicznej. Na obszarze planu nie został zlokalizowany żaden czujnik Airly. Najbliższy czujniki zlokalizowany jest przy ul. Górnej, na terenie Żłobka nr 3. Wyniki pomiarów mają jednak charakter bieżący (do podglądu dane z przed 24 godzin), a więc nie dają pełnego obrazu zanieczyszczeń utrzymujących się w skali roku lub chociażby miesiąca.

2.1.13. Historyczne zanieczyszczenia powierzchni ziemi

Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. z późn. zm. Prawo Ochrony Środowiska [J] historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi to zanieczyszczenie ziemi, które zaistniało przed dniem 30 kwietnia 2007 r. lub wynika z działalności, która została zakończona przed dniem 30 kwietnia 2007 r., jak również szkoda w środowisku w powierzchni ziemi w rozumieniu art. 6 pkt 11 lit. c *ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie [L]*, która została spowodowana przez emisję lub zdarzenie, od którego upłynęło więcej niż 30 lat. Rejestr historycznych zanieczyszczeń ziemi prowadzi Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska na podstawie m.in. wykazu historycznych zanieczyszczeń ziemi prowadzonego przez starostę. Ważną kwestią jest fakt, że właściciel gruntu, który na swoim terenie stwierdzi historyczne zanieczyszczenie, jest zobowiązany niezwłocznie zgłosić to do RDOŚ (art. 101e ust. 1). Takiego rodzaju zgłoszenia mają charakter uzupełniający do obowiązkowych działań starosty. Właściciel powierzchni ziemi, na której występuje historyczne zanieczyszczenie jest zobowiązany do przeprowadzenia remediacji, czyli usunięcia lub zmniejszenia ilości substancji powodujących ryzyko w taki sposób, aby teren zanieczyszczony był bezpieczny dla zdrowia ludzi i stanu środowiska. Właściciel nieruchomości w oparciu o informacje o charakterze, skali, rodzaju historycznego zanieczyszczenia zobowiązany jest do opracowania projektu planu remediacji i jego ustalenia z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska. Na terenie powiatu opolskiego, a więc w obszarze opracowania również, nie zidentyfikowano potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi. W związku z tym, starosta nie sporządził wykazu przedmiotowych zanieczyszczeń.

2.1.10. Klimat akustyczny

W rozumieniu Dyrektywy 2002/49/WE Parlamentu Europejskiego dotyczącej oceny i zarządzania poziomem hałasu, definiowany jest, jako niepożądane lub szkodliwe dźwięki powodowane przez działalność człowieka na wolnym powietrzu, w tym hałas emitowany przez środki transportu, ruch drogowy, ruch kolejowy, ruch samolotowy.

Zgodnie z „*Mapą akustyczną*” obszar objęty opracowaniem znajduje się w zasięgu oddziaływania hałasu generowanego przez ruch komunikacyjny z obwodnicy północnej. Poziom hałasu kształtuje się do 80 dB w porze dzień/wieczór/noc (wskaźnik L_{DWN}) i do 74 dB w porze nocy (wskaźnik L_N). Źródłem hałasu jest Obwodnica Północna. Przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu w stosunku do zabudowy chronionej akustycznie w granicach planu nie występują. Wartości dopuszczalne zostały określone w *Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku [E]*.

W sąsiedztwie obszaru planu zlokalizowane są następujące zakłady : ANIMEX Foods Sp. z o.o sp. k zajmująca się przetwarzaniem i konserwowaniem mięsa, PPHU „Sever” zajmująca się produkcją odzieży roboczej, EIS Textiles Limited zajmujący się sprzedażą odzieży detalicznie. Działalność zakładów może mieć wpływ na klimat akustyczny w rejonie planu, związany z produkcją, jak również z transportem.

Wartości dopuszczalne zostały określone w *Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku [E]*. W planie sklasyfikowano następujące tereny chronione akustycznie:

- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – MNS,

2.1.11. Stan i źródła zanieczyszczenia wód

Monitoring wód na terenie Opolą prowadzony jest zgodnie z wymogami Ramowej Dyrektywy Wodnej. Zgodnie ze zaktualizowanym w 2016 r. *Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry* obszar objęty projektem planu położony jest w granicach:

- Jednolitej Części Wód Podziemnych (JCWPd) o numerze PLGW6000110 (zgodnie z nowym podziałem na lata 2016-2021, PIG) o dobrym stanie wód, niezagrożonej nieosiągnięciem celów środowiskowych Ramowej Dyrektywy Wodnej. Celem środowiskowym aPGW jest dobry stan chemiczny i dobry stan ilościowy;
- Jednolitej Części Wód Rzecznych (JCWPrz) o kodzie PLRW6000171188949 Swornica o złym stanie wód, zagrożonej osiągnięciem celów środowiskowych Ramowej Dyrektywy Wodnej. W zlewni JCWP nie zidentyfikowano presji mogącej być przyczyną występujących przekroczeń wskaźników jakości. Konieczne jest dokonanie szczegółowego rozpoznania przyczyn w celu prawidłowego zaplanowania działań naprawczych. Celem środowiskowym aPGW jest dobry potencjał ekologiczny i dobry potencjał chemiczny.

2.1.12. Emitowanie pól elektromagnetycznych

Jak wynika z danych Głównego Inspektora Ochrony Środowiska (2021r.), na terenie Opolą dopuszczalne poziomy pola elektromagnetycznego nie są przekroczone. Średni poziom promieniowania elektromagnetycznego, we wszystkich punktach pomiarowych na terenie miasta występował w przedziale 1,2-1,7E [V/m], przy dopuszczalnej wartości 7 V/m. Na podstawie wyników pomiarów stwierdzono brak przekroczeń ocenionych w odniesieniu do *Rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku [L]* oraz *Rozporządzenia Ministra Klimatu w sprawie sposobów sprawdzania dotrzymania dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku [Ł]*.

W granicy obszaru planu przebiega linia energetyczna wysokiego napięcia (110kV) i średniego napięcia (15kV). Po obu stronach linii wyznaczone zostały pasy technologiczne.

3. ANALIZA PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

3.1. Istniejące problemy środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektu dokumentu

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego jest dokumentem, w którym projektant umieszcza ustalenia dotyczące zagospodarowania danego fragmentu przestrzeni. Głównym celem jest stworzenie zapisów umożliwiających rozwój społeczno-gospodarczy danego miejsca przy zachowaniu zasad zrównoważonego rozwoju, z poważaniem dla przyrody. Do głównych założeń projektowych przedmiotowego planu będzie należało zachowanie ustaleń i kierunków zagospodarowania przestrzennego określonych w Studium.

W strukturze użytkowania występują: głównie grunty orne (R), lokalnie: łąki (Ł), grunty zabudowane (B), tereny pod drogami (dr), rowy melioracyjne i tereny pod wodami (W, Wp). Obecnie jest to obszar częściowo zabudowany (zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna wzdłuż ulicy Rzecznej), a w większej części użytkowany jako tereny rolnicze. Przez obszar objęty analizą przepływa ciek naturalny – Malina. Przebiegają tu również elementy infrastruktury technicznej tj. linie elektroenergetyczne oraz gazociąg.

Obszar objęty planem stanowią tereny o gorszych warunkach klimatu lokalnego, ze względu na istnienie obniżenia terenu, w związku z przebiegiem cieku Maliny. Cechują się przeciętnym i warunkami usłonecznienia, gorszymi warunkami w zakresie termiki i wilgotności. W obniżeniu gromadzi się chłodne powietrze, ale również zanieczyszczenia z okolic.

W rejonie planu poziom występowania wód gruntowych jest płytki, co w odniesieniu do istniejącej zabudowy skutkuje problemami gruntowo-wodnymi. W okresach intensywnych opadów deszczu występuje lokalne zalewanie pól, a także dróg wewnętrznych przy zabudowaniach. Woda płynąca ciekami Malina po intensywnych opadach deszczu rozlewa się poza koryto cieku. Na terenie zabudowanym brak jest kanalizacji deszczowej, istniejące studzienki kanalizacyjne przy intensywnych opadach nie są w stanie przyjąć nadmiaru wody, a z okolicznych pól woda wpływa na tereny zabudowane.

Obszar planu na przeważającej części jest użytkowany rolniczo. Emisja do powietrza może zatem być związana z pracą maszyn rolniczych, w postaci gazów i pyłów do powietrza oraz pylenia z pól np. w trakcie żniw. Niniejsza emisja ma charakter krótkoterminowy. Uciążliwość odorową dla okolicznych mieszkańców mogą stwarzać nawożenia pól, również o charakterze krótkoterminowym.

Na jakość powietrza atmosferycznego w rejonie opracowania może mieć wpływ emisja niezorganizowana, wywołana ruchem komunikacyjnym. Lokalne pogorszenie warunków klimatu lokalnego i higieny atmosfery występować może w wyniku napływu zanieczyszczeń z terenów dróg, najbardziej obciążonych ruchem pojazdów mechanicznych. Źródłem emisji w rejonie planu są: Obwodnica Północna i ul. W Witosza.

Emisja zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego w rejonie opracowania nie ma charakteru zorganizowanego. Nie są tu zlokalizowane istotne źródła emisji zanieczyszczeń do powietrza. W sąsiedztwie obszaru planu zlokalizowane są następujące zakłady : ANIMEX Foods Sp.

z o.o sp. k zajmująca się przetwarzaniem i konserwowaniem mięsa, PPHU „Sever” zajmująca się produkcją odzieży roboczej, EIS Textiles Limited zajmujący się sprzedażą odzieży detalicznie. Zawraca się uwagę na okresową uciążliwość zapachową związaną z przetwórstwem mięsa ANIMEX Foods Sp. z o.o sp. k.

Obszar objęty opracowaniem znajduje się w zasięgu oddziaływania hałasu generowanego przez ruch komunikacyjny. Poziom hałas kształtuje się do 80 dB w porze dzień/wieczór/noc (wskaźnik L_{DWN}) i do 74 dB w porze nocy (wskaźnik L_N). Źródłem hałasu jest Obwodnica Północna. Przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu w stosunku do zabudowy chronionej akustycznie w granicach planu nie występują.

Zgodnie z „Inwentaryzacją przyrodniczą Miasta Opole” (2015r.) oraz „Aktualizacją Inwentaryzacji przyrodniczej Miasta Opole” (2017r.) w granicach obszaru objętego planem oraz w bezpośrednim sąsiedztwie znajdują się:

- korytarz ekologiczny „Dolina Maliny” – przecina obszar objęty planem, wzdłuż cieku Malina;
- węzeł ekologiczny „Łąki w dolinie Swornicy” – na wschód od obszaru planu, poza granicami planu;
- stanowiska roślin naczyniowych: m.in. kukułka (storczyk) szerokolistna *Dactylorhiza majalis*, Centuria pospolita *Centaurium erythraea Rafn*, miłek letni *Adonis aestivalis* – na wschód od obszaru planu, poza granicami planu;
- siedlisko przyrodnicze m.in.: czerwończyk nieparek *Lycaena dispar* – na całym obszarze planu;
- siedliska przyrodnicze m.in. 6510 - Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) – głównie w dolinie Maliny – na wschód od obszaru planu, poza granicami planu.

3.2. Potencjalne zmiany środowiska w przypadku braku realizacji planu

Analiza zmian, jakie mogą wystąpić w środowisku w przypadku braku realizacji postanowień MPZP (wariant „0”)

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego jest dokumentem, w którym projektant umieszcza ustalenia dotyczące zabudowy i zagospodarowania danego fragmentu przestrzeni. Głównym celem jest potrzeba opracowania planu na terenie, który jeszcze nie jest objęty takimi ustaleniami przy zachowaniu zasad zrównoważonego rozwoju, z poszanowaniem dla przyrody. Za wariant „0” należy w tym przypadku uznać obecnie występujące uwarunkowania, stan zabudowy i zagospodarowania terenu zrealizowany na podstawie wydanych decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowaniu terenu oraz decyzji pozwolenia na budowę.

Konsekwencje wynikające z braku realizacji postanowień zawartych w przedmiotowym projekcie planu można zakwalifikować do niekorzystnych, będących skutkiem braku aktu prawa miejscowego. Oddziaływanie niekorzystne jest wynikiem braku uporządkowanych zgodnie z ładem przestrzennym zmian w zagospodarowaniu, uzupełniania funkcji, ochronie i poprawie walorów środowiskowych i komfortu życia jego mieszkańców.

3.3. Docelowy sposób zagospodarowania obszaru objętego projektem planu

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Gosławice VIII” w Opolu będzie stanowił podstawę prawną, która umożliwi właściwe kształtowanie warunków, zasad zabudowy i zagospodarowania, w zgodzie z zasadami ładu przestrzennego i szeroko pojmowanego zrównoważonego rozwoju, w uwzględnieniu problemów związanych ze warunkami gruntowo-wodnymi.

Obszar objęty projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Gosławice VIII” zlokalizowany jest we wschodniej części miasta, w sąsiedztwie obwodnicy północnej, centrum handlowego „Turawa Park” i osiedla mieszkaniowego usytuowanego w Zawadzie (gmina Turawa). Obecnie jest to obszar częściowo zabudowany (zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna wzdłuż ulicy Rzecznej), a częściowo użytkowany jako tereny rolnicze. Przez obszar objęty analizą przepływa ciek naturalny – Malina. Przebiegają tu również elementy infrastruktury technicznej tj. linie elektroenergetyczne oraz gazociąg

W projekcie planu ustalono następujące przeznaczenie:

- MNS – teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej szeregowej lub grupowej,
- KDD – tereny drogi dojazdowej,
- KR – teren komunikacji drogi wewnętrznej,
- IE – teren elektroenergetyki,
- RN-ZN – teren rolnictwa z zakazem zabudowy lub teren zieleni naturalnej,
- WS – teren wód powierzchniowych śródlądowych.

Przystąpienie do sporządzenia planu miejscowego na analizowanym obszarze wynika przede wszystkim z potrzeby opracowania planu na terenie, który jeszcze nie jest objęty takimi ustaleniami. Jest to ważne, ponieważ tereny te sukcesywnie przeznaczane są na dosyć gęstą zabudowę mieszkaniową, a warunki fizjograficzne wymagają zabezpieczenia terenów na zieleń, szczególnie wzdłuż przepływającej Maliny, zarezerwowania terenu na odprowadzanie wód opadowych, zachowanie stref wolnych od zabudowy wzdłuż przebiegającej infrastruktury technicznej (gazociąg, linie elektroenergetyczne), wzdłuż uciążliwej arterii o dużym natężeniu ruchu, jaką jest obwodnica północna.

Tereny wyznaczone w projekcie planu przeanalizowano pod kątem istniejących uwarunkowań, aktualnego użytkowania oraz sposobu zabudowy i zagospodarowania terenu, również pod kątem wprowadzenia nowych rozwiązań. Przeznaczenia terenów wyznaczone w niniejszym projekcie analizowano pod względem wpływu na środowisko, a wyniki tej oceny znajdują się w Tabeli 5 i Tabeli 6.

W ramach projektowanych przeznaczeń terenów wprowadzono w zapisach planu szereg ustaleń, które zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa mają na celu porządkowanie zagospodarowania. Zapisy planu porządkują więc między innymi kwestie związane z możliwością zabudowy poszczególnych działek określając precyzyjnie maksymalny możliwy udział powierzchni zabudowanej, minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej oraz wskaźnik intensywności

zabudowy. Plan podejmuje także zagadnienia ładu przestrzennego określając parametry nowej zabudowy czy rodzaj dachów oraz stylu.

3.4. Analiza i ocena potencjalnych znaczących oddziaływań

Przedmiotowy projekt planu nie wskazuje rodzaju przedsięwzięć, jakie mają być realizowane na przedmiotowym obszarze, a jedynie planowaną funkcję terenu tj. tereny o różnym przeznaczeniu lub różnych zasadach zagospodarowania. Prognoza oddziaływania na środowisko ocenia czy ustalone w projekcie planu zagospodarowanie może wpłynąć na środowisko oraz jakiego rodzaju oddziaływania mogą wystąpić w związku z projektowanym przeznaczeniem. Prognoza ocenia również czy spośród tych przeznaczeń znajdują się przeznaczenia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, w tym zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zgodnie z katalogiem przedsięwzięć zawartych w *Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko [H]*.

Zgodnie z katalogiem przedsięwzięć zawartych w *Rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko [H]* w odniesieniu do planu nie zidentyfikowano przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Powyższą kwalifikację dokonuje się na podstawie dostępnych informacji, jednocześnie wskazuje się, że właściwa kwalifikacja przedsięwzięcia powinna nastąpić poprzez screening środowiskowy, który uwzględnia uwarunkowania techniczne i technologiczne planowanej inwestycji, o których na etapie niniejszej Prognozy oddziaływania na środowisko nie wiadomo. Skutkiem właściwego skategoryzowania przedsięwzięcia będzie konieczność lub brak konieczności przeprowadzenia procedury oceny oddziaływania na środowisko w postępowaniu w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Dla przedsięwzięć nie wynikających z katalogu *Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko [H]* nie ma konieczności uzyskiwania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

W strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko na etapie niniejszej Prognozy oceniono potencjalne oddziaływania, jakie mogą wystąpić w związku z ustalonymi funkcjami terenu. Strategiczna ocena oddziaływania uwzględnia aktualny sposób użytkowania terenu, stan zagospodarowania terenu oraz powierzchnię poszczególnych przeznaczeń. W wyniku ogólnej oceny stwierdzono na terenie objętym planem, że projektowane funkcje nie zmieniają sposobu użytkowania lub zagospodarowania. Dla ustaleń oceniono obojętny wpływ na środowisko. W stosunku do niektórych komponentów podejmowane działania mogą mieć korzystny wpływ na środowisko. Poniżej przedstawiono szczegółową ocenę oddziaływania na każdy komponent środowiska.

W związku z przeznaczeniem w projekcie planu na tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej szeregowej lub grupowej (MNS), tereny rolnicze z zakazem zabudowy lub tereny zieleni naturalnej (RN-ZN), tereny dróg dojazdowych (KDD), tereny komunikacji dróg wewnętrznych (KR), tereny wód powierzchniowych śródlądowych (WS), tereny elektroenergetyki (E) ocenia się neutralne oddziaływanie na środowisko. Przedmiotowy teren jest w części zabudowany i zagospodarowany. Pozostała większa część obszaru jest wolna od zabudowy.

W odniesieniu do powierzchni ziemi, wód powierzchniowych i podziemnych oraz mieszkańców obszaru przeznaczenie na tereny rolnicze z zakazem zabudowy lub tereny zieleni naturalnej (RN-ZN) ograniczy możliwość zabudowy. Przedmiotowe ustalenie podyktowane jest złymi warunkami gruntowo-wodnymi, które w stosunku do istniejącej już zabudowy wywołuje problem podtopienia ulic i zabudowań w okresach intensywnych opadów deszczy (głównie lipiec/sierpień). Rozwój zabudowy na przedmiotowym obszarze zwiększa ryzyko większych problemów z wodą opadową w przyszłości. Przedmiotowy obszar jest w zagłębieniu, wody opadowe spływają z terenów wyżej położonych, obecnie coraz intensywniej zabudowywanych. Ciek Malina w czasie deszczy nawalnych na odcinku w granicy planu nie jest w stanie przyjąć tak dużej ilości wody i woda rozlewa się na okoliczne pola. Obecna infrastruktura kanalizacyjna opiera się wyłącznie o studnie chłonne, które w czasie deszczy nawalnych nie nadążają z odprowadzaniem wody, w konsekwencji ulice są zalewane.

Projekt planu ustala konieczność stosowania rozwiązań właściwej gospodarki ściekowej i odpadowej. Zapisy ustaleń planu oraz obowiązujące przepisy ochrony środowiska ograniczają wystąpienie oddziaływań oraz szkód w środowisku wywołanych działalnością człowieka. Ocenia się zatem, że ustalenia projektu planu pozwalają na właściwą ochronę środowiska przed szkodami w środowisku mogące być skutkiem realizacji projektu planu.

Projekt planu ustala nakaz odprowadzania ścieków poprzez rozdzielczą kanalizację sanitarną do istniejącego układu kanalizacji sanitarnej, po niezbędnej rozbudowie oraz zakaz odprowadzania ścieków do gruntu oraz wód powierzchniowych i gruntowych. Powyższe ustalenia pozwalają na ograniczenie wpływu generowanych ścieków na środowisko.

Projekt ustala zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na własnym terenie z wykorzystaniem systemów retencyjno-rozsączających lub retencyjnych i/lub rozwiązanie polegające na odprowadzaniu wód do systemu rozdzielczej kanalizacji deszczowej powiązanego z układem kanalizacji deszczowej lub systemu wód powierzchniowych poprzez systemy retencyjne na terenie. Generowane na powierzchni terenu zanieczyszczenia spływające z terenów utwardzonych byłyby oczyszczane w gruncie lub ujmowane w system kanalizacji deszczowej (szczególnie z terenów utwardzonych tj. dróg). Wprowadzone ustalenia są zgodne z obowiązującymi przepisami prawa.

W związku z realizacją projektowanego planu ocenia się ważne z punktu widzenia pogłębienia zmian klimatycznych kwestie:

- bezpośrednia emisja gazów cieplarnianych powodowane przez działania towarzyszące przedsięwzięciu – do projektu planu wprowadzono ustalenia mające służyć ograniczeniu emisji zanieczyszczeń do powietrza pochodzących ze spalania paliw w celu uzyskania ciepła, tj. *„zaopatrzenie w ciepło z systemu ciepłowniczego, po jego ewentualnej niezbędnej budowie lub rozbudowie w oparciu o istniejącą infrastrukturę, ogrzewanie obiektów z niskoemisyjnych lokalnych lub indywidualnych źródeł ciepła”*,
- bezpośrednia emisja gazów cieplarnianych powodowanych przez transport towarzyszący przedsięwzięciu – projekt planu uwzględnia istniejące zagospodarowanie, zatem tereny przeznaczone pod zabudowę i drogi są w części zagospodarowane. W związku z projektowaną

funkcją przewiduje się transport materiałów i osób na etapie eksploatacji tj. przemieszczanie się osób w obrębie obszaru i poza niego, transport towarów, realizacja usług, w przypadku prac remontowych lub modernizacyjnych na przedmiotowym obszarze;

- działania skutkujące pochłanianiem gazów cieplarnianych – w projekcie ustalono właściwy wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej dostosowany do funkcji terenów oraz aktualnego stanu zabudowy i zagospodarowania;
- działania skutkujące zmniejszaniem emisji gazów cieplarnianych – do projektu planu wprowadzono ustalenia mające służyć ograniczeniu emisji zanieczyszczeń do powietrza pochodzących ze spalania paliw w celu uzyskania ciepła, tj. *„zaopatrzenie w ciepło z systemu ciepłowniczego, po jego ewentualnej niezbędnej budowie lub rozbudowie w oparciu o istniejącą infrastrukturę, ogrzewanie obiektów z niskoemisyjnych lokalnych lub indywidualnych źródeł ciepła”*.

Podsumowując nie przewiduje się, aby ustalenia projektowanego planu mogły w sposób znaczący wpływać na pogłębienia zmian klimatycznych.

Projekt planu uwzględnia problematykę pogłębiających się zmian klimatu, a jego zapisy umożliwiają adaptację w przypadku wystąpienia zjawisk kryzysowych (ekstremalnych) będących wynikiem zmian klimatycznych tj.:

- powódzie - obszar objęty projektem nie jest zagrożony wystąpieniem powodzi w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia budowli piętrzącej (Turawa), deszcze nawalne powodują okresowe zalewanie pól, dróg i zabudowań;
- fale upałów - projekt planu ustala udział powierzchni biologicznie czynnej uniemożliwiający uszczelnienie powierzchni terenu i tworzenia się wysp ciepła. Projekt dopuszcza również zieleń;
- susze - projekt planu ustala udział powierzchni biologicznie czynnej umożliwiający zatrzymanie wody opadowej i roztopowej na terenie na którym spadła, dzięki czemu zasilone zostaną wody gruntowe;
- nawalne deszcze i burze - projekt planu ustala udział powierzchni biologicznie czynnej, dzięki czemu na terenie na którym powstanie woda opadowa i roztopowa możliwa będzie jej retencja, a ograniczony zostanie spływ powierzchniowy – małych powodzi spowodowanych deszczem nawalnym;
- osuwiska – teren ten nie jest zagrożony wystąpieniem osuwisk.

Ocenia się zatem że realizacja zapisów projektu dokumentu uwzględnia w sposób właściwy problematykę zmian klimatycznych stanowiących zagrożenie dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu wynikających z konwencji europejskich oraz aktów prawa europejskiego, aktów prawa polskiego, a także dokumentów strategicznych tj. *Strategicznego Planu Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 r. (SPA 2020)*. Jednocześnie projekt planu wpisuje się w problematykę zmian klimatycznych oraz działań wyznaczonych w *„Planie adaptacji Miasta Opola do zmian klimatu do roku 2030” (Uchwała Nr VII/124/19 Rady Miasta Opola w dniu 28 marca 2019 r.)*.

Projekt planu ustala zaopatrzenie w ciepło z systemu ciepłowniczego, po jego ewentualnej niezbędnej budowie lub rozbudowie w oparciu o istniejącą infrastrukturę, ogrzewanie obiektów z niskoemisyjnych lokalnych lub indywidualnych źródeł ciepła, spełniających wymagania obowiązujących przepisów prawa. Zapisy te wynikają z przepisów prawa, są również zgodne z dokumentami prawa miejscowego lub dokumentami strategicznymi (m.in. *Programem ochrony powietrza dla województwa opolskiego, Planem gospodarki niskoemisyjnej*).

Dla terenów wyznaczonych w projekcie planu ustalono minimalne powierzchnie biologicznie czynne, pozwalające na wykluczenie uszczelnienia całej powierzchni działki.

Na obszarze objętym planem nie utworzono form ochrony przyrody.

Stanowiska oraz siedliska chronionych gatunków na podstawie *Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. 2014 poz. 1409)*, *Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz.U. 2014, poz. 1408)* i *Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. 2022 poz. 2380)*, zlokalizowane są na gruntach w części zagospodarowanych. Na pozostałym obszarze plan ogranicza zabudowę.

Tabela 5 Potencjalne oddziaływanie projektu planu zagospodarowania przestrzennego „Gosławice VIII” w Opolu na środowisko

Przeznaczenie terenu wraz z symbolem	Aktualny sposób użytkowania, zabudowy i zagospodarowania	waga oddziaływania												
		komponenty środowiska												
		powierzchnia ziemi	zasoby naturalne	wody powierzchniowe i podziemne	klimat lokalny	powietrze atmosferyczne	klimat akustyczny	fauna i flora	formy chronione	krajobraz	ludzie	zabytki i dobra materialne	powiązania zewnętrzne	Ocena ogólna [średnia]
I.MNS teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej szeregowej lub grupowej	Ia. tereny użytkowane jako grunty zabudowane, zabudowa budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi, ustala się przeznaczenie zgodnie z obecnym zagospodarowaniem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
II.RN-ZN teren rolnictwa z zakazem zabudowy lub teren zieleni naturalnej	Ila. tereny użytkowane jako użytki rolne, tereny niezagospodarowane, przez teren przebiega linia wN 110kV i sN 15kV oraz gazociąg wysokiego ciśnienia, z uwagi na ograniczenia wynikające z obecności infrastruktury technicznej, a także z uwagi na problem wysokich stanów wód gruntowych oraz okresowych podtopień od ciekłu Maliny, ustalono przeznaczenie rolne z zakazem zabudowy lub przeznaczenie na zieleń naturalną, przeznaczenie nie wprowadza zmian w stosunku do obecnego użytkowania	1	0	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0
III. KDD teren drogi dojazdowej	IIla. tereny istniejących dróg, ustalenie jako teren dróg dojazdowych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
IV. KR tereny komunikacji drogowej wewnętrznej	IVa. tereny istniejących dróg, ustalenie jako teren dróg wewnętrznych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Przeznaczenie terenu wraz z symbolem	Aktualny sposób użytkowania, zabudowy i zagospodarowania	waga oddziaływania												
		komponenty środowiska												
		powierzchnia ziemi	zasoby naturalne	wody powierzchniowe i podziemne	klimat lokalny	powietrze atmosferyczne	klimat akustyczny	fauna i flora	formy chronione	krajobraz	ludzie	zabytki i dobra materialne	powiązania zewnętrzne	Ocena ogólna [średnia]
V. WS teren wód powierzchniowych śródlądowych	Va. tereny istniejących wód, ciek naturalny Malina, ustalenie jako teren wód powierzchniowych śródlądowych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
VI. E teren elektroenergetyki	Vla. teren istniejącej infrastruktury, ustalenie zgodnie z zagospodarowaniem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Tabela 6 Rodzaje zidentyfikowanych potencjalnych oddziaływań projektu planu zagospodarowania przestrzennego „Gosławice VIII” w Opolu na środowisko

symbol terenu	przeznaczenie terenu wraz z symbolem	rodzaj potencjalnych oddziaływań												
		korzystne/obojętne/niekorzystne chwilowe/stałe krótkoterminowe/długoterminowe bezpośrednie/pośrednie												
		powierzchnia ziemi	zasoby naturalne	wody powierzchniowe i podziemne	klimat lokalny	powietrze atmosferyczne	klimat akustyczny	fauna i flora	formy chronione	krajobraz	ludzie	zabytki i dobra materialne	powiązania zewnętrzne	
II. RN-ZN	IIa. teren rolnictwa z zakazem zabudowy lub teren zieleni naturalnej	korzystne	obojętne	korzystne	obojętne	obojętne	obojętne	obojętne	obojętne	obojętne	korzystne	korzystne	obojętne	
		stałe		stałe								stałe	stałe	
		długoterminowe		długoterminowe								długoterminowe	długoterminowe	
		bezpośrednie		pośrednie								pośrednie	bezpośrednie	

Podsumowując całą strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko, zgodnie z przyjętą metodą obszar opracowania projektu planu „Gosławice VIII” w Opolu podzielony został według stopnia oddziaływania na środowisko, na tereny, w których:

- I. realizacja ustaleń planu może mieć korzystny wpływ na środowisko przyrodnicze (*nowe zagospodarowanie terenów zgodnie z projektem planu może mieć bardziej korzystny wpływ na środowisko, w stosunku do obecnego zagospodarowania*) – nie zidentyfikowano takich oddziaływań.
- II. realizacja ustaleń planu nie zmieni stanu środowiska przyrodniczego (*nowe zagospodarowanie terenów zgodnie z projektowanym planem może mieć neutralny wpływ na środowisko, w stosunku do obecnego zagospodarowania*) – MNS, RN-ZN, KDD, KR, WS, E.
- III. realizacja ustaleń planu może mieć niekorzystny wpływ na stan środowiska przyrodniczego (*nowe zagospodarowanie terenów zgodnie z projektowanym planem może mieć mniej korzystny wpływ na środowisko, niż dotychczasowe zagospodarowanie*) – nie zidentyfikowano takich oddziaływań.

Powyższy podział uwzględnia ogólną ocenę oddziaływania uzyskaną na etapie niniejszej strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Ustalone przeznaczenia nie będą w sposób identyczny oddziaływały na każdy komponent środowiska, co przedstawiają szczegółowe tabel 5 i 6. Potencjalne oddziaływanie wg. uciążliwości zostało przedstawione na **załączniku nr 2** do niniejszego opracowania.

Skutki wprowadzenia w życie ustaleń planu są oceniane jako obojętne. Analizując projekt uchwały można stwierdzić, że jest on w zgodzie z ideą ochrony środowiska i zaproponowane w nim rozwiązania, takie jak pozostawienie udziału terenów biologicznie czynnych, pozostawienie terenów otwartych, wolnych o zabudowy. Projekt planu powstawał analizując jednocześnie potencjalne zagrożenia dla środowiska, dzięki czemu zidentyfikowane oddziaływania mogły być eliminowane na etapie tworzenia projektu. **Plan jest środkiem w pewnym stopniu zapobiegającym powstaniu negatywnych skutków dla środowiska, należy jednak pamiętać, że plan miejscowy określa przeznaczenia terenów, a przepisy prawne wymagają dostosowania się do standardów środowiska mających na celu zapobieganie szkód w środowisku.**

3.5. Rozwiązania mające na celu zapobieganie lub ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko

Prognoza oddziaływania na środowisko powstawała równoległe do projektowanego planu w ścisłej współpracy autorów poszczególnych opracowań, w związku z czym już na etapie koncepcyjnym ustalenia budzące zastrzeżenia były na bieżąco weryfikowane i minimalizowane. Celem planu jest ustalenie przeznaczenia terenów o różnej funkcji.

Mając na względzie wymogi prawne odnoszące się do ochrony zasobów środowiska, dostępną wiedzę na etapie sporządzania niniejszej Prognozy przedstawiono ustalenia wspierające ochronę środowiska, ochronę przyrody i krajobrazu oraz rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację potencjalnych oddziaływań wynikających z realizacji projektu planu:

- przeznaczenie powierzchni terenu na funkcje zieleni kompensujące uciążliwości związane z pozostałymi funkcjami terenu zgodnie z projektem;
- zachowanie udziału powierzchni biologicznie czynnej na terenach zabudowanych;
- zapewnienie udziału zieleni w obrębie działki na poziomie 10-40%;
- dopuszczenie zieleni na dachach i elewacjach,
- obowiązek realizacji spójnej kompozycji rozmieszczenia zieleni,
- odprowadzenie ścieków poprzez rozdzielczą kanalizację sanitarną do układu kanalizacji sanitarnej, po niezbędnej rozbudowie,
- zakaz odprowadzania ścieków do gruntu oraz wód powierzchniowych i gruntowych,
- zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na własnym terenie z wykorzystaniem systemów retencyjno-rozsączających lub retencyjnych;
- odprowadzenie wód opadowych do systemu rozdzielczej kanalizacji deszczowej, powiązanego z istniejącym układem kanalizacji deszczowej lub systemu wód powierzchniowych poprzez systemy retencyjne na terenie,
- zastosowanie rozwiązań mających na celu gromadzenie wody w okresach nawalnych opadów np. zbiorniki retencyjne na wodę opadową,
- poszerzenie koryta cieku Maliny celem przepływu większej ilości wody;
- odtworzenie rowów melioracyjnych na polach mających na celu odprowadzanie nadmiaru wód opadowych
- stosowanie separatorów i odstojników podczyszczających ścieki opadowe i roztopowe, które spływają z dróg i innych terenów utwardzonych,
- zaopatrzenie w energię cieplną: z lokalnego systemu ciepłowniczego, po jego ewentualnej niezbędnej budowie lub rozbudowie w oparciu o istniejącą infrastrukturę, ogrzewanie obiektów z niskoemisyjnych lokalnych lub indywidualnych źródeł ciepła,
- realizacji zadań „Programu ochrony powietrza dla województwa opolskiego” oraz „Planu gospodarki niskoemisyjnej dla miasta Opola”;
- dostosowanie się do zapisów „Planu adaptacji Miasta Opola do zmian klimatu do roku 2030”.

Na etapie planu ustala się zasady zabudowy i zagospodarowania poszczególnych terenów nie określając jednak ram czasowych dla realizacji tych zamierzeń. Plan nie jest także dokumentem, który określa w sposób szczegółowy sposób ich realizacji – rozwiązań technicznych czy organizacyjnych związanych z budową. Do tego służą decyzje administracyjne poprzedzające rozpoczęcie inwestycji. Stosowanie się do ustaleń planu, który został sporządzony w zgodzie z dokumentami odrębnymi, m.in. takimi jak *Prawo Wodne [I]* czy *Prawo ochrony środowiska [J]* jest „środkiem” zapobiegawczym, który uchroni teren przed ewentualnymi negatywnymi trendami, jakie mogą się pojawić, a których prognoza nie jest do końca w stanie przewidzieć.

4. ZAKOŃCZENIE

4.1. Wnioski

Obszar objęty projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Gosławice VIII” zlokalizowany jest we wschodniej części miasta, w sąsiedztwie obwodnicy północnej, centrum handlowego „Turawa Park” i osiedla mieszkaniowego usytuowanego w Zawadzie (gmina Turawa). Obecnie jest to obszar częściowo zabudowany (zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna wzdłuż ulicy Rzecznej), a częściowo użytkowany jako tereny rolnicze. Przez obszar objęty analizą przepływa ciek naturalny – Malina. Przebiegają tu również elementy infrastruktury technicznej tj. linie elektroenergetyczne oraz gazociąg. W strukturze użytkowania występują: głównie grunty orne (R), lokalnie: łąki (Ł), grunty zabudowane (B), tereny pod drogami (dr), rowy melioracyjne i tereny pod wodami (W, Wp).

Obszar objęty projektem planu dominują siedliska związane z użytkami zielonymi - kompleks użytków zielonych średnich, niewielkie powierzchnie zajmuje kompleks żytni bardzo dobry i dobry, a także tereny zurbanizowane.

Obszar objęty planem stanowią tereny o gorszych warunkach klimatu lokalnego, ze względu na istnienie obniżen terenu, w związku z przebiegiem cieku Maliny. Cechują się przeciętnym i warunkami usłonecznienia, gorszymi warunkami w zakresie termiki i wilgotności. W obniżeniu gromadzi się chłodne powietrze, ale również zanieczyszczenia z okolic.

W rejonie planu poziom występowania wód gruntowych jest płytki, co w odniesieniu do istniejącej zabudowy skutkuje problemami gruntowo-wodnymi. W okresach intensywnych opadów deszczu występuje lokalne zalewanie pól, a także dróg wewnętrznych przy zabudowaniach. Woda płynąca ciekami Malina po intensywnych opadach deszczu rozlewa się poza koryto cieku.

Obszar planu na przeważającej części jest użytkowany rolniczo. Emisja do powietrza może zatem być związana z pracą maszyn rolniczych, w postaci gazów i pyłów do powietrza oraz pylenia z pól np. w trakcie żniw. Niniejsza emisja ma charakter krótkoterminowy. Uciążliwość odorową dla okolicznych mieszkańców mogą stwarzać nawożenia pól, również o charakterze krótkoterminowym.

Na jakość powietrza atmosferycznego w rejonie opracowania może mieć wpływ emisja niezorganizowana, wywołana ruchem komunikacyjnym. Lokalne pogorszenie warunków klimatu lokalnego i higieny atmosfery występować może w wyniku napływu zanieczyszczeń z terenów dróg, najbardziej obciążonych ruchem pojazdów mechanicznych. Źródłem emisji w rejonie planu są: Obwodnica Północna i ul. W Witosza.

Emisja zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego w rejonie opracowania nie ma charakteru zorganizowanego. Nie są tu zlokalizowane istotne źródła emisji zanieczyszczeń do powietrza. W sąsiedztwie obszaru planu zlokalizowane są następujące zakłady : ANIMEX Foods Sp. z o.o sp. k zajmująca się przetwarzaniem i konserwowaniem mięsa, PPHU „Sever” zajmująca się produkcją odzieży roboczej, EIS Textiles Limited zajmujący się sprzedażą odzieży detalicznie. Zawraca się uwagę na okresową uciążliwość zapachową związaną z przetwórstwem mięsa ANIMEX Foods Sp. z o.o sp. k.

Na obszarze opracowania nie zlokalizowano stacji pomiarowych Państwowego Monitoringu Środowiska służącej do monitoringu powietrza. Zgodnie z klasyfikacją stref, obszar objęty projektem

planu znajduje się w strefie miasto Opole. W strefie, w roku kalendarzowym 2021r. odnotowano przekroczenia poziomów dopuszczalnych następujących substancji. tj. benzo(a)pirenu w pyłe PM₁₀ – średnia roczna, ozonu – średnia 8-godzinna.

Obszar objęty opracowaniem znajduje się w zasięgu oddziaływania hałasu generowanego przez ruch komunikacyjny. Poziom hałas kształtuje się do 80 dB w porze dzień/wieczór/noc (wskaźnik L_{DWN}) i do 74 dB w porze nocy (wskaźnik L_N). Źródłem hałasu jest Obwodnica Północna. Przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu w stosunku do zabudowy chronionej akustycznie w granicach planu nie występują.

Na obszarze objętym projektem planu są zlokalizowane źródła promieniowania elektromagnetycznego niejonizującego tj. linia energetyczna wysokich napięć 110kV i średnich napięć 15kV.

W granicach obszaru objętego planem oraz w bezpośrednim sąsiedztwie znajdują się: korytarz ekologiczny „Dolina Maliny” – przecina obszar objęty planem, wzdłuż cieku Malina; węzeł ekologiczny „Łąki w dolinie Swornicy” – na wschód od obszaru planu, poza granicami planu; stanowiska roślin naczyniowych: m.in. kukułka (storczyk) szerokolistna *Dactylorhiza majalis*, centuria pospolita *Centaureum erythraea Rafn*, miłek letni *Adonis aestivalis* – na wschód od obszaru planu, poza granicami planu; siedlisko przyrodnicze m.in.: czerwończyk nieparek *Lycena dispar* – na całym obszarze planu; siedliska przyrodnicze m.in. 6510 - Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) – głównie w dolinie Maliny – na wschód od obszaru planu, poza granicami planu.

Przedmiotowy projekt planu stanowi uporządkowanie przestrzeni, nadanie terenom określonej funkcji, zachowanie potrzeb ochrony środowiska i krajobrazu. Celem projektu planu jest zapanowanie nad intensyfikacją zabudowy na terenach, na których zidentyfikowano problemy gruntowo-wodne w stosunku do już istniejącej zabudowy. Zapisy projektu planu zostały dostosowane do istniejących uwarunkowań, sposobu zabudowy i zagospodarowania terenu oraz aktualnego użytkowania. Opracowywany plan będzie stanowił podstawę prawną, która umożliwi właściwe kształtowanie warunków, zasad i standardów zagospodarowania, w zgodzie z zasadami ładu przestrzennego i szeroko pojmowanego zrównoważonego rozwoju.

Celem Prognozy jest określenie charakteru prawdopodobnych oddziaływań na środowisko, które mogą być spowodowane realizacją dopuszczonych przez plan zasad zabudowy i zagospodarowania (tzw. ustaleń planu) na środowisko przyrodnicze. Przeprowadzenie takiej oceny jest trudne z uwagi na fakt, iż plan miejscowy dopuszcza szereg możliwości, które wcale nie muszą powstać, albo będą zrealizowane jedynie częściowo. Projekt planu jest zgodny z ideą ochrony środowiska i zaproponowane w nim rozwiązania, mają na celu zmniejszenie presji środowiskowej. Projekt planu powstawał analizując jednocześnie potencjalne zagrożenia dla środowiska, dzięki czemu zidentyfikowane oddziaływania mogły być eliminowane na etapie tworzenia projektu.

Oceniono, że projektowanie ustaleń nie zmieniają stanu środowiska przyrodniczego tzn. zagospodarowanie terenów zgodnie z projektowanymi ustaleniami będą mieć neutralny wpływ na środowisko, w stosunku do obecnego zagospodarowania, w przypadku terenów zabudowy

mieszkańcowi jednorodzinnej szeregowej lub grupowej, terenów rolnictwa z zakazem zabudowy lub tereny zieleni naturalnej, terenów dróg dojazdowych, terenów komunikacji drogowej wewnętrznej, terenów wód powierzchniowych śródlądowych, terenu elektroenergetyki.

Mając na względzie wymogi prawne odnoszące się do ochrony zasobów środowiska, dostępną wiedzę na etapie sporządzania niniejszej Prognozy przedstawiono ustalenia wspierające ochronę środowiska, ochronę przyrody i krajobrazu oraz rozwiązania mające na celu wzmocnienia działań służących ochronie wartości środowiskowych. Ze względu na projektowane funkcje należy zastosować rozwiązania mające na celu pozostawienie znacznego udziału powierzchni biologicznie czynnej, wzbogacenie terenów o zieleń, zastosowanie rozwiązań zwiększających retencję w gruncie, realizację systemów chroniących grunt i wody powierzchniowe i podziemne.

4.2. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Gosławice VIII” w Opolu jest częścią procedury mającej na celu uchwalenie planu. Potrzeba opracowania prognozy wynika z *ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko [B]*. Prognozę sporządza się w zakresie uzgodnionym z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska i Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym.

Obszar objęty projektem zlokalizowany jest we wschodniej części miasta, w sąsiedztwie obwodnicy północnej, centrum handlowego „Turawa Park” i osiedla mieszkaniowego usytuowanego w Zawadzie (gmina Turawa). Obecnie jest to obszar częściowo zabudowany (zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna wzdłuż ulicy Rzecznej), a częściowo użytkowany jako tereny rolnicze. Przez obszar objęty analizą przepływa ciek naturalny – Malina. Przebiegają tu również elementy infrastruktury technicznej tj. linie elektroenergetyczne oraz gazociąg. W strukturze użytkowania występują: głównie grunty orne, lokalnie: łąki, grunty zabudowane, tereny pod drogami, rowy melioracyjne i tereny pod wodami.

Obszar objęty projektem planu dominują siedliska związane z użytkami zielonymi - kompleks użytków zielonych średnich, niewielkie powierzchnie zajmuje kompleks żytni bardzo dobry i dobry, a także tereny zurbanizowane.

Obszar objęty planem stanowią tereny o gorszych warunkach klimatu lokalnego, ze względu na istnienie obniżenia terenu, w związku z przebiegiem cieku Maliny. Cechują się przeciętnym i warunkami usłonecznienia, gorszymi warunkami w zakresie termiki i wilgotności. W obniżeniu gromadzi się chłodne powietrze, ale również zanieczyszczenia z okolic.

W rejonie planu poziom występowania wód gruntowych jest płytki, co w odniesieniu do istniejącej zabudowy skutkuje problemami gruntowo-wodnymi. W okresach intensywnych opadów deszczu występuje lokalne zalewanie pól, a także dróg wewnętrznych przy zabudowaniach. Woda płynąca ciekami Malina po intensywnych opadach deszczu rozlewa się poza koryto cieku.

Obszar planu na przeważającej części jest użytkowany rolniczo. Emisja do powietrza może zatem być związana z pracą maszyn rolniczych, w postaci gazów i pyłów do powietrza oraz pylenia z pól np. w trakcie żniw. Niniejsza emisja ma charakter krótkoterminowy. Uciążliwość odorową dla okolicznych mieszkańców mogą stwarzać nawożenie pól, również o charakterze krótkoterminowym.

Na jakość powietrza atmosferycznego w rejonie opracowania może mieć wpływ emisja niezorganizowana, wywołana ruchem komunikacyjnym. Lokalne pogorszenie warunków klimatu lokalnego i higieny atmosfery występować może w wyniku napływu zanieczyszczeń z terenów dróg, najbardziej obciążonych ruchem pojazdów mechanicznych. Źródłem emisji w rejonie planu są: Obwodnica Północna i ul. W Witosia.

Emisja zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego w rejonie opracowania nie ma charakteru zorganizowanego. Nie są tu zlokalizowane istotne źródła emisji zanieczyszczeń do powietrza. W sąsiedztwie obszaru planu zlokalizowane są następujące zakłady zajmujące się przetwarzaniem i konserwowaniem mięsa, produkcją odzieży roboczej, sprzedażą odzieży detalicznie. Zawraca się uwagę na okresową uciążliwość zapachową związaną z przetwórstwem mięsa.

Obszar objęty projektem planu znajduje się w strefie miasto Opole. W strefie, w roku kalendarzowym 2021r. odnotowano przekroczenia poziomów dopuszczalnych następujących substancji. tj. benzo(a)pirenu w pyłe PM10 – średnia roczna, ozonu – średnia 8-godzinna.

Obszar objęty opracowaniem znajduje się w zasięgu oddziaływania hałasu generowanego przez ruch komunikacyjny. Poziom hałas kształtuje się do 80 dB w porze dzień/wieczór/noc i do 74 dB w porze nocy. Źródłem hałasu jest Obwodnica Północna. Przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu w stosunku do zabudowy chronionej akustycznie w granicach planu nie występują.

Na obszarze objętym projektem planu są zlokalizowane źródła promieniowania elektromagnetycznego niejonizującego tj. linia energetyczna wysokich napięć 110kV i średnich napięć 15kV.

W granicach obszaru objętego planem oraz w bezpośrednim sąsiedztwie znajdują się: korytarz ekologiczny „Dolina Maliny” – przecina obszar objęty planem, wzdłuż cieku Malina; węzeł ekologiczny „Łąki w dolinie Swornicy” – na wschód od obszaru planu, poza granicami planu; stanowiska roślin naczyniowych: m.in. kukułka (storczyk) szerokolistna, centuria pospolita, miłek letni – na wschód od obszaru planu, poza granicami planu; siedlisko przyrodnicze m.in.: czerwończyk nieparek – na całym obszarze planu; siedliska przyrodnicze m.in. Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie – głównie w dolinie Maliny – na wschód od obszaru planu, poza granicami planu.

Po analizie uwarunkowań przyrodniczych, stanu środowiska i aktualnego sposobu użytkowania terenów dokonano analizy wpływu projektowanych rozwiązań na środowisko przyrodnicze w formie tekstowej oraz tabelarycznej oraz zidentyfikowano najważniejsze zmiany, jakie wynikają z nowego dokumentu. Przeprowadzenie takiej oceny jest trudne z uwagi na fakt, iż plan miejscowy dopuszcza szereg możliwości, które wcale nie muszą powstać, albo będą zrealizowane jedynie częściowo. Celem Prognozy jest określenie charakteru prawdopodobnych oddziaływań na środowisko, które mogą być spowodowane realizacją dopuszczonych przez plan zasad zabudowy i zagospodarowania (tzw. ustaleń planu) na środowisko przyrodnicze.

Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko wykazała że projektowanie ustalenia nie zmienią stanu środowiska przyrodniczego tzn. zagospodarowanie terenów zgodnie z projektowanymi ustaleniami będą mieć neutralny wpływ na środowisko, w stosunku do obecnego zagospodarowania, w przypadku terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej szeregowej lub grupowej, terenów rolnictwa z zakazem zabudowy lub tereny zieleni naturalnej, terenów dróg dojazdowych, terenów

komunikacji drogowej wewnętrznej, terenów wód powierzchniowych śródlądowych, terenu elektroenergetyki.

Przedmiotowy projekt planu stanowi uporządkowanie przestrzeni, nadanie terenom określonej funkcji, zachowanie potrzeb ochrony środowiska i krajobrazu. Celem projektu planu jest zapanowanie nad intensyfikacją zabudowy na terenach, na których zidentyfikowano problemy gruntowo-wodne w stosunku do już istniejącej zabudowy. Zapisy projektu planu zostały dostosowane do istniejących uwarunkowań, sposobu zabudowy i zagospodarowania terenu oraz aktualnego użytkowania. Opracowywany plan będzie stanowił podstawę prawną, która umożliwi właściwe kształtowanie warunków, zasad i standardów zagospodarowania, w zgodzie z zasadami ładu przestrzennego i szeroko pojmowanego zrównoważonego rozwoju.

Ze względu na projektowane funkcje należy zastosować rozwiązania mające na celu pozostawienie znacznego udziału powierzchni biologicznie czynnej, wzbogacenie terenów o zieleni, zastosowanie rozwiązań zwiększających retencję w gruncie, realizację systemów chroniących grunt i wody powierzchniowe i podziemne.

4.3. Trudności wynikające z niedostatków techniki lub współczesnej wiedzy napotkanych przy sporządzaniu prognozy

W trakcie opracowywania prognozy nie stwierdzono braków odnośnie literatury czy materiałów kartograficznych. Oparto się na istniejących opracowaniach i aktualizacjach dokumentów, w związku z czym szczegółowo omówiono każdy komponent środowiska.

Trudnością przy przeprowadzeniu strategicznej oceny oddziaływania jest jednak dokładne przewidywanie na etapie tworzenia planu rzeczywistego wpływu niektórych przedsięwzięć na środowisko, gdyż plan nie wskazuje konkretnych przedsięwzięć, tylko projektowane zagospodarowanie, na podstawie którego mogą być realizowane inwestycje. Problemem jest zatem poziom ogólności z jaką trzeba opisać potencjalne oddziaływania, gdyż plan w ramach jednego przeznaczenia dopuszcza różne formy zabudowy i zagospodarowania. Dopuszczając określone przeznaczenie terenu projektant planu nie wie, jakie inwestycje powstaną oraz czy w ogóle dojdzie do realizacji postanowień planu. Rezerwując, więc teren pod daną funkcję oraz określając zasady, na jakich ma być on zagospodarowany **projektant planu nie wskazuje czasu, w jakim to zagospodarowanie ma być zrealizowane**. Potencjalne oddziaływania są zatem omówione w sposób ogólny, uwzględniając projektowane zagospodarowanie, bazując na wiedzy o oddziaływaniach inwestycji o podobnym charakterze.

4.4. Akty prawne

[A] Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. 2023 poz. 977 ze zm.)

[B] Ustawa z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2022 poz. 1029 ze zm.)

- [C] Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 17 grudnia 2021 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (Dz.U. z 2021, poz. 2404)
- [D] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz.U. 2021 poz. 845)
- [E] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2014r., poz. 112)
- [F] Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. 2019 poz. 2448)
- [G] Rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 17 lutego 2020 r. w sprawie sposobów sprawdzania dotrzymania dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. 2020 poz. 258).
- [H] Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019 poz. 1839 ze zm.)
- [I] Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (Dz.U. 2022 poz. 2625 ze zm.)
- [J]] Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2022 poz. 2556)
- [K] Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2018 poz. 1479)
- [L] Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz.U. 2020 poz. 2187)

4.5. Dokumenty wykorzystane przy sporządzaniu prognozy

1. Aktualizacja Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz.U. z 2016r. poz. 1967)
2. Dokumentacja „Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe dla miasta Opola, Kowalczyk R., 2004r.
3. Geografia regionalna Polski, J. Kondracki, Warszawa, Wydawnictwo PWN, 2002r.;
4. Inwentaryzacja i waloryzacja przyrodnicza Opola, Spałek K. (pod red.) i BIO-PLAN, 2001r.
5. Inwentaryzacja przyrodnicza Miasta Opole, aktualizacja, EKOSYSTEM Projekt, zespół autorski, 2017r.
6. Mapa akustyczna Miasta Opola, 2021r.
7. Opracowanie Ekofizjograficzne Podstawowe dla terenów włączonych do dotychczasowego obszaru Miasta Opola, Konsorcjum ECOPlan i GRUNT, 2017r.
8. Podręcznik dla inwestorów przedsięwzięć infrastrukturalnych, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego Departament Programów Pomocowych i Pomocy Technicznej, Warszawa, 2007-2013r.;
9. Program Ograniczania Niskiej Emisji dla Miasta Opola, Załącznik do uchwały nr IV/25/10 Rady Miasta Opola z dnia 30 grudnia 2010 r
10. Rackiewicz I. (pod red.), 2013, Program ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Opola na lata 2013-2018 z perspektywą na lata 2019-2020
11. Raporty o stanie środowiska w województwie opolskim, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu, 2018-2020r.

12. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko w planowaniu przestrzennym, Praca zbiorowa pod redakcją Romana Bednarka, Poznań, 2012r.;
13. Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 r. (SPA 2020);
14. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Opolą, przyjęte Uchwałą Nr LXVI/1248/18 Rady Miasta Opolą z dnia 5 lipca 2018 r.

Marta Stelmach-Orzechowska
Biuro Urbanistyczne
pl. Wolności 7-8, 45-018 Opole
Urząd Miasta Opola
Rynek Ratusz, 45-015 Opole

Opole, 26.05.2023r.

Oświadczenie

Niniejszym oświadczam, że jako Koordynator zespołu opracowującego *Prognozę oddziaływania na środowisko projektu „miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Gostawice VIII” w Opolu*, spełniam wymagania wprowadzone art. 74a *Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2022 poz. 1029 ze zm.)*.

Jednocześnie oświadczam, że jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Marta Stelmach-Orzechowska

.....
(podpis)